

Tednik

Glasilo Socialistične zveze delovnega ljudstva

PTUJ, 8. marca 1968

Št. 10

Leto XXI.

Izvod 0,50 N din, 50 S din

TE DNI

PO SVETU

Sredozemlje v središču svetovnega zanimanja

Pred konferenco sredozemskih dežel

Konec tega ali v začetku prihodnjega meseca se bo začela v Rimu konferenca političnih glavnih in partij z območja Sredozemlja. Cilj tega zbora, pred katerim so bili konsultativni sestanki v Beogradu in v Rimu, je trajanje najboljše poti za skupno akcijo vseh sredozemskih dežel v smeri krepitve varnosti in miru v tem delu sveta.

Ni treba mnogo dokazovati, da je Sredozemlje važno politično in gospodarsko območje, ne samo kar se tiče samih dežel na obalah Sredozemskega morja, temveč v mnogo obsežnejših razmerjih. Skozi Sueški prekop je bilo npr. preprečeno v letu 1965 14 odstotkov vsega prometa na svetu. V pristaniščih Sredozemskega morja in na odprtem morju se nahaja vsak dan okrog 2600 ladij iz vseh koncev sveta, katerih vsaka ima najmanj 10.000 ton nosilnosti.

Mnoga dejstva in dogodki kažejo, da je že dalje časa pokvarjena splošna stabilnost na tem območju in da pretito varnosti in miru razvoju dežel Sredozemlja mnoge nevarnosti. To se je manifestiralo v zadnjih mesecih na zelo viden in zaskrbljujoč način, ko so pretresale Sredozemlje akcije in grožnje z uporabo sile. Izraelska agresija na arabske dežele, udar v Grčiji in dolgotrajna kriza okrog Cipra, katere posledice že dalje časa kot valovi oblivajo vse sredozemske dežele, predstavljajo novo fazo v procesu stalnega slabšanja politične situacije v tem delu sveta.

Območje miru

Iz vsega tega je mogoče napraviti zaključek, da je treba iskati glavne vzroke za poslabšanje situacije v Sredozemlju prvenstveno v deželah izven tega območja. Ne da bi podcenjevali obstoj razlik in sporov med posameznimi sredozemskimi deželami, mislijo, da je treba iskati pot za dolgoročno umiritev in zagotovitev trajnega miru v tem delu sveta predvsem v smeri pospešitve procesa osamosvojitve in stalne krepitve neodvisnosti in varnosti, pa tudi enakopravnosti med narodi na tem območju. V sklopu prvih in osnovnih nalog miroljubne in napredne akcije v Sredozemlju sodi eliminiranje vseh tujih vojnih oporišč in likvidacija posledic kolonialnih ostankov in bloksovskih vplivov.

Glede na to mislijo, da bi bilo treba postaviti bližnjo konferenco na najširši mogoč temelj, ki bi stvarno pritegnil vse napredne socialistične in ljudske sile v Sredozemlju. S skupno akcijo vseh teh sil bi mogli v dolgoročni perspektivi prenoviti Sredozemlje v območje miru brez vojnih prizorišč in bloksovskih pritiskov.

Pokvarjena stabilnost

Kakšen je pomen pomorskega gospodarstva za vse sredozemske dežele, ki so pretežno orientirane na pomorstvo, dovolj ilustrira podatek, po katerem je delež sredozemskih dežel v skupni svetovni ladijski tonaži od 194 % v letu 1948 na 143 % v 1960. letu. Ni treba pozabiti na pomen Sredozemlja v proizvodnji in prevozu nafte z Bližnjega in Srednjega vzhoda in iz Perzijskega zaliva. Zahvaljujoč zemljepisnemu položaju, ugodnim klimatskim pogojem, posebno pa obilici kulturnih in zgodovinskih spomenikov priteva Sredozemlje med vodilna območja mednarodnega turizma.

Vsa ta in mnoga druga dejstva potrjujejo, da ni niti malo slučajno, da se v Sredozemlju lomijo najrazličnejši interesi in želje.

Ob 8. marcu — DNEVU ZENA — želimo vsem ženam mnogo sreče in osebnega zadovoljstva v družini, na delovnem mestu pa mnogo delovnih uspehov.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA TEDNIKA

V Ptuj ustanovljen

odbor za obrambna vprašanja

Pred dnevi je bil na pobudo Občinske konference SZDL v Ptuj ustanovljen koordinacijski odbor predstavnikov vseh družbenih organizacij, JLA, nekaterih društev in občinske uprave, čigar naloga je usklajevanje akcij na področju priprave za obrambo in izvajanje obrambne vzgoje državljanov v občini.

Pripravljamo se tako, kot da bo vojna že jutri, gradimo pa tako, kot da vojne ne bo nikoli! — te velike misli nam je dal naš predsednik Tito. Podobne misli so napisane v naši zvezni ustavi, da je obramba države pravica in največja dolžnost vsakega občana. Menim, da je prav, če večkrat obudimo te misli in vprašamo vsak sebe, ali smo res tako pripravljeni, da bi lahko že jutri, če bo potrebno, branili našo domovino.

Jugoslavija si je pridobila v svetu velik ugled s svojo herojsko borbo v času druge svetovne vojne. Jugoslavija — partizan to je ena beseda in ves svet nas pod tem pozna.

Naša država je miroljubna in nima nobenih želja po tujem ozemlju. Ima pa zato na drugi strani veliko obrambno moč, katero velja vsak naš državljan s tem, da je pripravljen braniti vsak kosček naše zemlje. Mi ne bomo napadali drugih, toda ne bomo dovolili, da bi nas napadali drugi. Kdor bi to poskušal, si bo zločin vrnil, saj je duh partizanskega vojskovanja v nas že tako živ in mlad. Besede našega Tita: Tujega nočemo — svojega ne damo! so naše besede in mi jih bomo uresničili že jutri, če bo potrebno.

Ker se zavedamo, da je obrambna moč vsake države v dobri in stalni pripravljenosti, je bil pri Občinski konferenci Socialistične zveze ustanovljen koordinacijski odbor za narodno obrambo. Namen tega odbora je vzbujaati in krepiti med občani misli po obrambi domovi-

vine. Ne gre zgolj za vojaške obveznike, ampak so s tem mišljeni vsi državljani, saj lahko vsak po svoje doprinese pri obrambi domovine. Izkušnje preteklih vojn nam kažejo, da so imele največje izgube vse tiste države takoj ob napadu, ki niso bile pripravljene na vojno. Izgube v ljudeh in materialu bi bile ob najhujši pripravljenosti lahko mnogo manjše. Ker vemo, da je začetna doba vojne najtežja, bo skušal koordinacijski odbor od časa do časa pripravljati ljudi, ker le z dobro obveščenimi ljudmi bomo dosegli najbolj pripravljenost in večjo obrambno moč.

Svetovna politična situacija se zaostruje, krepki pa se tudi fronta miru, ki že predstavlja ogromno silo v svetu in poboljšuje pogoje za mir. Mir je družbena potreba, kljub temu pa ne moremo izključiti možnosti nove svetovne vojne. Za to morajo biti priprave na obrambo domovine prve in nerazdeljen del borbe za mir. Naša država ne bo nikdar napadla druge dežele. Mi bomo v primeru potrebe bili edino pravično obrambno vojno. Zato imamo jamstvo v naši demokraciji ureditvi ter v naši miroljubni politiki.

Znano je, da se naša država pripravlja na vodenje splošno ljudske obrambne vojne. Zato računamo na izreden pogoj, da bo v eventualni vojni sodelovalo vse naše ljudstvo in dalo, če bo potrebno, strašen odpor agresiji. Sodelovanje vsega ljudstva v vojni je izrednega pomena, ker je s tem zagotovljeno najširše sodelovanje z enotami na fronti in v zaledju sovražnika. Z množičnim sodelovanjem ljudstva v vojni se lahko izpolnijo vsi pogoji, da se sovražnik ne bo počutil nikjer varnega, ker ga bomo napadali z vsemi razpoložljivimi sredstvi. V tem pa je zagotovljen uspeh obrambe majhnih narodov.

Andrej Mršek

Racionalizacija šolstva: ukinitvev nekaterih zavodov?

Ze nekaj časa se razpravlja o obstoju in potrebi administrativne in ekonomske srednje šole v Ptuj. Po zadnjem predlogu ukrepov za racionalizacijo na področju vzgoje in izobraževanja bi poleg še nekaterih podobnih šol v Sloveniji to šolo v Ptuj ukinili.

O predlaganem ukrepu so pred kratkim razpravljali na razširjeni seji vodstev OSS Ptuj. Po burni razpravi, v kateri so udeleženci obsojali ta načrt, so se zedinili v tem, da ni mogoče dopustiti ukinitve te šole. S svojim stališčem bodo seznanili pristojne organe. Za vse občinske odbornike občine Ptuj bodo pripravili gradivo, v katerem bodo prikazali pomen obstoja te šole. Tako se bodo odborniki na seji skupščine laže zavzeli za obstoj te šole.

V razpravi so ugotavljali, kako bi bil ta predel z ukinitvijo šole prizadet glede možnosti šolanja. Trditve so podkrepili z dokazi, tudi številičnimi. Zaradi socialnih in drugih razmer se večji del mladine ne more šolati v drugih mestih, na primer v Mariboru, kjer bi podobna šola še ostala. Šolanje v drugih mestih je zvezano z velikimi stroški, ki jih zmore le malo-katera družina. Predstavniki ormoške občine so ugotavljali, da bi ta ukrep še posebno prizadel otroke z njihovega območja. Spraševali so, kako se naj spodbujajo otroke k učenju v osnovnih šolah, ko pa ti kmalu uvidijo, da nimajo možnosti nadaljnega šolanja in zaposlitve. Udeleženci so zahtevali, da se racionalizacija v šolstvu ne sme izvajati z ukinitvami šol.

Racionalizacija se naj izvaja bolj kompleksno in tudi v močnejših področjih. Področje Ptujkega polja in Slovenskih goric je že dovolj zaostalo, materialno in izobrazbeno. Da bi po-

magali tem predelom, bi morali šole še ustanavljati. Kvalifikacijske strukture v teh predelih ne bi smeli še bolj siromašiti, ne bi smeli delati še večje diskriminacije in krivice tem mladim. Če se mladina ne bo mogla šolati in zaposliti, se bo odtujila. Šola je treba približati, ne pa — kot se že dogaja — da na višjih šolah v Ljubljani

študira že 43 % Ljubljancanov. Kraji iz vzhodne regije morajo odločno zahtevati svoje in ne več prosjačiti. Diskriminacija se ne sme več dopustiti, saj imajo vsi enako pravico do šolanja. S težavo ustanovljenih šol ne bi smeli opustiti. Vpraševali so tudi, ali ne bo prihodnje leto na vrsti ukinitve ptujke gimnazije.

ZR

Občina Slovenska Bistrica

ODTEKANJE SKLADOV - ODMIRANJE OBČINE..?

Integracija in novi gospodarski režim sta nam v zadnjih letih prinesla mnogo novega, predvsem pa, da se je gospodarstvo postavilo na tista stališča, ki prinašajo ugodnejše finančne rezultate.

Gospodarsko sodelovanje ali integracija pa je tudi prineslo nove močnejše gospodarske centre. Za manjša podjetja ni več dela ali pa se samo životarijo in je vprašanje časa, kako dolgo bodo še obstajala.

Toda integracija prinaša še nekaj drugega — zastoj v šibkejših občinah. ZAKAJ?

Poglejmo si takšno občino, v kateri je več podjetij oziroma obratov, ki imajo center izven občine. Takšen tipičen primer je občina Slovenska Bistrica. V njej je sedem ali osem gospodarskih podjetij, ki imajo svoj center izven občine. V zadnjem času je izgubila še Kemocid in zdravstveni dom. Kaj bo dokončno z lekarno, se še ne ve.

KAJ SE DOGAJA?

V vseh teh obratih v občini se ustvarjajo skladi, ki se koncentrirajo v centralnem matičnem podjetju. Res je, da občina dobi od podjetij dohodek, ki ji gre, toda skladi, ki jih ustvarjajo in pa avista sredstva, ki jih je več kot 200 milijonov starih dinarjev, ostajajo izven občine.

Tako močno padajo kreditne možnosti občine, s tem pa pada tudi gospodarska moč, saj je letno tako več sto milijonov kreditov manj na razpolago za razširjeno reprodukcijo v občini, kot pa bi jih bilo, če bi bili sedaj vsi podjetji tam, kjer so obrati.

Ob tem se samo po sebi pojavlja vprašanje: Kaj je bil vzrok, da je prišlo do takšnega števila podjetij, ki imajo svoj sedež izven bistriške občine?

Vsekakor ni mogoče zanikati, da nekatera združevanja gospodarskih podjetij oziroma integracije v minulem obdobju niso bile gospodarsko upravičene. Interesi, ko so delavci na referendumih glasovali za ali proti integraciji in borba za »stolčke«, prevladali nad interesi družbe, v tem primeru občine?

Ne bi hoteli pogrevati starih štorij, toda že sedaj, samo nekaj let po tem, se pojavlja takšno stanje v gospodarstvu, ki bo določene gospodarske organizacije prisililo, da bodo ponovno začele razmišljati o tem vprašanju. Toda, sedaj bo mnogo težje ali skoraj nemogoče spremeniti tisto, kar je pred leti bilo tako lahko zapravljeno.

Tako se tudi ne smemo čuditi odbornikom skupščine občine Slovenska Bistrica, da so tako odločno in dolgo odlašali s soglasjem o priključitvi bistriškega zdravstvenega doma k Mariboru in zavrnili priključitev bistriške lekarne združenju mariborskih lekarn.

-b

Ptuj

POHVALA ZA OBČINSKE ORGANE

Na zadnji seji skupščine občine Ptuj so sprejeli tudi odlok o prispevkih in davkih občanov v občini Ptuj. Ko so razpravljali o prispevku iz osebnega dohodka od kmetijskih dejavnosti, je bilo izrečenih več pripomb glede razvrstitve katastrskih občin v štiri skupine. Z razvrstitvijo k. o. v podskupine so se zedinili tudi pri tem odloku.

Odborniki-kmetovalci so med razpravo pohvalili pristojne občinske organe in njihovo vodje, da so se, kar je bilo v njihovih močeh, zavzeli za dobrobit davkoplačevalcev. Uprli so se republikanemu predlogu, po katerem bi razvrstili vse k. o. v tri skupine, kar bi bilo nepravilno glede na zaostala in terensko slaba področja Haloz in Slovenskih goric v primerjavi z nekaterimi predeli Slovenije, ki so mnogo bolj širši.

Dosegli so za ptujsko občino razvrstitve k. o. v štiri skupine. Predvsem so pohvalili delegacijo, ki je hodila v Ljubljano in dosegla, kar je zahtevala.

ZR

PROIZVODNJA HIBRIDNE KORUZE V ORMOŠKI OBČINI

V sredo, 6. t. m., je obrat za kooperacijo KK Jeruzalem-Ormož v gostilni Abonent organiziral posvetovanje s kooperanti kombinata o proizvodnji hibridne koruze. Obravnani sta bili dve temi, in sicer: 1. proizvodnja hibridne koruze in visokorodnih sort pšenice ter 2. organizacija tekmovanja za visoke prideleke hibridne koruze. Na posvetovanju so predavali strokovnjaki kmetijskega zavoda Maribor.

-p

Še s seje občinske skupščine Ormož TAKSE ZA MOTORNA VOZILA

Na seji skupščine občine Ormož, ki je bila 26. februarja, so med drugim obravnavali in sprejeli odlok o komunalnih taksah za cestna motorna vozila.

Sprememba republiškega zakona

Hiter razvoj prevoznih dejavnosti je pozitivno vplival na stabilizacijo razmer na tržišču prevoznih sredstev in s tem prispeval, da se je tudi v ormoški občini ta panoga bolj razširila. Po ugotovitvah republike pa so s takim naraščanjem pričeli stopati v ospredje nekateri nerешeni problemi, zlasti v pogojih poslovanja zasebnega sektorja v primerjavi s pogoji položaja družbenega sektorja. Tako se za rešitev tega problema s strani republiških organov predlagajo nekateri ukrepi, in sicer med njimi sprememba zakona o organizaciji cestnega prometa z motornimi vozili, dopolnitev zakona o prispevkih in davkih občanov ter uvedba občinskih taks na motorna cestna vozila.

Zakaj plačujemo komunalne takse?

Ormoška občina od sedaj tega področja dejavnosti ni imela urejenega z odlokom, zaradi česar je predlog odloka zamegal, da se komunalne takse plačujejo za uporabo javnega pločnika pred poslovnimi prostori, nadalje za uporabo prostora za parkiranje avtomobilov in priklopnikov na mestih, kjer je organizirano čuvanje vozil ter komunalna taksa za tovorna in osebna vozila, kakor tudi za delovna vozila, tovarne priklopnike in specialna vozila, za delovne priklopnike ter traktorje in motorna kolesa. Pri tem je potrebno omeniti, da

-p

danes

40 Odstotno povečanje proizvodnje v impolu

OGRAD PRED RAZCEPOM str. 2

KAKO ZBRATI FINANČNA SREDSTVA?

KRAJEVNA SKUPNOST CERKVENJAK str. 3

PESNIŠKA DOLINA str. 4

BISTRISKE KULTURNE RAZPRAVE str. 5

ZGODOVINSKI SESTAVKI str. 6

ZA VSAKOGAR NEKAJ str. 7

v tedniku

Ob dnevu žena

8. marec nas spominja na revolucionarno pot, ki so jo prehodile naše žene skupaj z borci v boju za svobodo in enakopravni položaj žene v družini in v družbi. Zato ni 8. marec samo ženski praznik — temveč ima to praznovanje širši družbeni značaj.

Stopnja ženske enakopravnosti je mera bogastva družbenih odnosov, merilo svobode vlokev osebnosti. Ob tem praznovanju moramo ugotoviti, kako daleč smo v naši družbi z reševanjem tistih družbenih problemov, ki zadevajo delovno ženo v družini in v družbi. Odkriti moramo nerešena vprašanja otroškega varstva, prehrane otrok in delovnih ljudi, spoznati moramo, kakšno je sodelovanje žena v družbenem in delavskem upravljanju, kolik je njihov prispevek v splošnem razvoju naše družbe.

Jugoslovanske žene se lahko pohvalijo, da so med prvimi deželami v svetu po zaposlovanju, priznati pa je treba grenko resnico, da smo pa na predzadnjem mestu po urejanju varstva otrok. To je lahko dokaz, da smo za delovno družino premalo storili. In če smo premalo storili za dejansko enakopravnost žene, kakor bi v današnjih pogojih zmogli, ali pa smo le zapisali, nismo pa uresničili — je treba sedaj storiti več. Otroci rastejo, generacije se spreminjajo, torej prelaganje na jutrišnji dan lahko nosi le posledice. Od tega je odvisna tudi zmaga reforme, to je nujnost moderne proizvodnje, učinkovitejši vzgoje — in realizacije samoupravnih pravic in dolžnosti.

Cestitke ob 8. marcu naj imajo delovni značaj, v njih naj bo spodbuda za bolj sistematično urejanje vprašanj otroškega varstva, prehrane, vzgoje mladine, poudarimo, da so to naloge celotne družbe, ne le žena, torej vsi se moramo potruditi, da bomo ta vprašanja vnesli v razpravo delavskih svetov. V vsakodnevnem življenju moramo omogočiti ženam, da bodo lahko srečne matere, dobre delavke na delovnih mestih in da bodo svoje sposobnosti uveljavile v družbenem in delavskem upravljanju. Sedaj je čas, da v delovnih organizacijah ta vprašanja pridejo v ospredje, da se konkretno sprejmejo tudi delovni programi, ker le tako bodo cestitke ob 8. marcu dokaz tovariške solidarnosti in spoštovanja.

Stari pa smo dolžni vnašati v družino več družinske sreče, to je najboljši porok za srečno starostno in bogato življenje.

Z. A.

Letos v Impolu

40-odstotno povečanje proizvodnje

Koledarsko leto 1967 je že za nami, toda posledice zmanjšanja industrijske proizvodnje v tem letu se bodo še dalj časa poznale. Zaradi tega so tudi plani za letošnje leto izdelani mnogo natančnejše in realnejše, da ne bo več prišlo do takšnih odstopanj kot v minulem letu.

Tako je marsikoga začudilo in presenetilo povečanje industrijske proizvodnje v bistriški občini. Saj predvideva plan za letošnje leto petindvajsetodstotno povečanje industrijske proizvodnje, ki pa temelji predvsem na povečanju fizičnega obsega proizvodnje in največji gospodarski organizaciji v občini, v tovarni Impol.

Ce pogledamo najprej poslovanje Impola v minulem 1967. letu, vidimo, da ni dosegel niti fizičnega obsega proizvodnje po planu, niti vrednosti proizvodnje po planu za to leto. Fizični obseg proizvodnje je bil celo slabši od tiste v letu 1966, in sicer za dva odstotka, medtem ko se je vrednost blagovne proizvodnje v lanskem letu povečala za deset odstotkov proti letu 1966. Vrednost izvoza se je lani povečala za osem odstotkov, kljub temu da je bil izvoz količinsko za osemnajst odstotkov manjši od predlanskega leta.

Takšen uspeh v povečanju vrednosti blagovne proizvodnje v lanskem letu jim je uspelo doseči s širšim sortimentom in s popolnejšo tehnično obdelavo ter tehnično zahtevnejšimi vrstami izdelkov. Kljub zmanjšanju fizičnega obsega proizvodnje v lanskem letu jim je uspelo povečati rentabilnost in ekonomičnost.

PLAN PROIZVODNJE ZA LETO 1968

V letošnjem letu bo Impol predstavil petindvajset odstotkov vse predelovalne aluminumske industrije v Jugoslaviji. Saj bi se naj z začetkom obratovanja nove valjarne v Impolu in s povečano produktivnostjo avignu fizični obseg proizvodnje za dvanajstdeset odstotkov, celotni dohodek in donodek pa za trideset odstotkov. Do kakšnega zmanjšanja v planiranem obsegu proizvodnje pa bi lahko prišlo samo ob spremenjenih pogojih gospodarjenja na svetovnem tržišču ali ob povečanju cene surovinske baze aluminija. Izvoz bi se naj povečal v letošnjem letu za skoraj štiriindvajset odstotkov.

Z izgradnjo nove valjarne in z začetkom njenega obratovanja bo prišlo tudi do povečanja delovne sile za tri odstotke, kar pomeni dvainpetdeset novo zaposlenih v Impolu. Seveda pa bo

zahtevana od novo zaposlenih predvsem srednja in višja strokovna sposobnost, del teh pa bodo tudi študenti, ki bodo v letošnjem letu končali študij. Za delo v novi valjarni že dalj časa usposablja v Impolu delavce, tako da jih pošiljajo v tista domača in inozemska podjetja, ki razpolagajo s takšno

opremo, kot bo nameščena v novi valjarni. Tako bodo uspeli dobiti za novo valjarno kader, ki bo sposoben prevzeti breme proizvodnje v tem novem velikem objektu.

OSEBNI DOHODKI

V lanskem letu so se proti koncu leta osebni dohodki

Z OBISKA PREDSEDNIKA SKUPŠČINE SRS SERGEJA KRAIGHERJA V ORMOŽU

BOGATENJE BOGATIH?

Poročali smo že, da je bil v soboto, 24. februarja, na obisku v ormoški občini predsednik skupščine SRS Sergej Kraigher. Ob tej priložnosti so bile obravnavane tri teme, in sicer kmetijstvo, gospodarstvo in družbene službe. Prvo temo smo obravnavali že v prejšnji številki, ker je bila zaradi položaja kmetijstva v ormoški občini najboljšeje.

O gospodarskih problemih v ormoški občini je imel uvodni komentar predsednik sveta za splošne gospodarske zadeve dipl. ekonomist Kruno Novak, ki je uvodoma povedal, da se je ormoško gospodarstvo ob začetku reforme znašlo v neenakem položaju nasproti razvijajočemu gospodarstvu v naši republiki. V občini je zadolženost gospodarskih organizacij pora-

sla za več kot 200 odst., terjatve do kupcev pa samo za 19 odstotkov. V preteklih letih so morali likvidirati dve delovni organizaciji. Od leta 1953 do 1967 se je zaposlenost zmanjšala za 20 odst. Zaradi zaostalih pogojev se je znatno zmanjšala akumulacija. Že iz teh dejstev lahko sklepamo, da je razvoj komunke kot celote otežčen, ker ni podana jasnejša perspektiva gospodarjenja. Ob večjem razvijanju terciarnih dejavnosti se srečujemo z vprašanjem modernizacije cestnega omrežja, saj sta samo dve cesti v ormoški občini asfaltirani, medtem ko so ostale makadamske. Tovarna »Jože Kerenčič« v Ormožu, ki predstavlja osnovno industrijsko podjetje v Ormožu, se srečuje s primanjkljajem pri obratnih in kreditnih

zmanjševali vzporedno s padom proizvodnje. Za letošnje leto pa je predvideno znatno povečanje osebnih dohodkov. Tako se bodo neto osebni dohodki povečali za deset odstotkov za opravljeno delo. Pričakuje pa se, da se bodo neto mesečni prejemki pri povečanem številu zaposlenih povečali za pet odstotkov ali iz lanskih 1040 N dinarjev na letošnjih 1093 N dinarjev mesečno.

Tako so si v letošnjem letu postavili v največji tovarni v občini Slovenska Bistrica težak proizvodni plan, ki pa ga bodo lahko izpolnili, če bodo skozi vse leto smotrno gospodarili.

-b

sredstvih. Banke so postale preveč poslovne, da bogat postaja še bolj bogat, revnejši pa še bolj revni.

Nujne spremembe bančne politike

Zakaj se ne more tovarna »Jože Kerenčič« uspešneje razvijati? Prvič zato, ker nima ta kolektiv soudeležbe, in drugič zaradi bančne politike pri odmerjanju kreditov, ki se dodeljujejo na podlagi sedanjih gospodarskih sposobnosti, ne pa na podlagi realnega plana, je uvodoma v razpravi poudaril Milan Ritonja, direktor tovarne »Jože Kerenčič«. Tu je še vprašanje slabih reprodukcijskih sredstev ter še drugih problemov, ki smo jih že obravnavali v našem listu. Iz pozicij neenakega starta se mora vsak izklopiti, kot ve in zna, tako da potem človeku ni več jasna perspektiva določene gospodarske organizacije.

Iskanje skupnega interesa

Delovni kolektiv tovarne »Jože Kerenčič« bi se moral kot kooperant pravilno orientirati in vplivati na večja kooperantska podjetja, če se ta modernizirajo, potrebno poiskati skupni interes z njimi. Kredit se daje in se bo v bodoče dajal na bazi dohodka, ki se bo v bodoče ustvaril, je uvodoma v tej razpravi povedal Sergej Kraigher. Razna področja so pod različnimi pogoji stopila v reformo. Imamo še 3 do 4 občine v Sloveniji, ki se s tem problemom srečujejo. V Sloveniji ne moremo vprašanja manj razvitega gospodarstva reševati na enak način kot v zvezi, ker so tu drugačni pogoji. Vsekakor pa se bo moralo to vprašanje rešiti in se upoštevati pri srednjeročnem razvoju občine.

Ob koncu razprave o gospodarskih problemih ormoške občine so poudarili, da bi se naj v bodoče na takem nivoju večkrat videvali.

-p

Obiskali smo krajevno skupnost Zavrc

Kako izšolati in zaposliti mladino?

Zavrc leži ob hrvatsko-slovenski meji na obronkih haloških gričev, ki se spuščajo proti reki Dravi. Onstran reke se razprostira Ptujsko polje. Zavrc in Ptuj povezuje asfaltna cesta, ki je trenutno močno poškodovana zaradi zime. V vseh ostalih letnih časih pa je vožnja v Zavrc zelo prijetna. Cesta pelje po Dravski dolini tik ob reki vse od borškega mostu, mimo gradu na Borlu, zavrske kleti, znane po kvalitetnem vinu, vse do odcepa z asfalta proti Zavrcu. S tega križišča že opazijo Zavrc; cerkev, šola, grad, še nekaj večjih poslopij in ostala manjša, ki so razmeščena v sosesčini. Ne daleč vstran leži »novi del« Zavrc, Goričak. Tu so pred leti postavili novo in zelo lepo dvorano, pošto, trgovino, uredili gasilski dom, v sosesčini pa je poleg starih hiš zrastle že nekaj novih. Domačini pravijo, da so hoteli tu postaviti še novo šolo, a je zmanjkalo denarja. Značilno za kraj je tudi, da skozenj poteka hrvatsko-slovenska meja. Tako v naselju, posebno pa v gostilni, čuješ govoriti tega hrvatsko, onega slovensko. Ker drug drugega dobro razumeta, je videz, da obvlada vsak stanovalc oboje jezika. Menda ni treba posebej poudarjati medobčinskega sodelovanja z občino Vraždin iz sosedne republike. Poleg mnogih skupnih akcij so v lanskem letu s skupnimi močmi, predvsem pa ob pomoči obeh občin, zgradili vodovod Zavrc-Dubrava-Goričak, ki je stal 7 milijonov starih dinarjev.

O delu in načrtih krajevne skupnosti Zavrc nam je govoril Martin Veselič, vodja krajevne pisarne. Dejal je, da je krajevna skupnost še veliko dolžna za novo pošto in za vodovod. Pošta je bila v zasebnem stanovanju. Potrebno jo je bilo adaptirati, kar je stalo milijon starih dinarjev. Krajevna skupnost je zaprosila PTT za ta milijono in z njim in s sofinanciranjem zgradila novo pošto poslopje s prostorom za stanovanje. Pošta že dela v novih prostorih, dolg 1,4 milijona starih dinarjev pa je ostal.

Krajevna skupnost je že uredila četrtno ograje okoli pokopališča. V načrtu ima urediti še ostanek. Prebivalci so zelo zainteresirani za gradnjo zdravstvene postaje v Zavrcu. Zaradi tega je gradnja te tudi v načrtu krajevne skupnosti. V Zavrcu menijo, da bi referendum za

gradnjo zdravstvene postaje uspel.

Krajevna skupnost mora vzdrževati več cest, ki jih gramozi in vzdržuje, kolikor je v njih moči. Veliko pa se govori tudi o asfaltiranju odseka od asfaltna ceste skozi Dubravo v Goričak. Ker vodi ta cesta večino po Hrvaški, se za to zavzemajo predvsem Dubravčani. V načrtu imajo še cestno razsvetlobo S skupnimi močmi jim je uspelo.

Martin Veselič je med drugim dejal, da je velik problem Zavrc šolstvo. Ker ni popolne osemletke, se 55 učencev vozi šolo v Ptuj, skoraj toliko pa hodi v Cirkulane. Tako učebo po cele ure pešajo v šolo, začenši pa izgubijo cele dneve prevozi. Rano jutraj odidejo doma, vračajo pa se pozno za čer. Učni uspeh je seveda slabši, saj učenci od petega razreda naprej hodijo domov še edini spati.

Zadnje čase so le uvideli, bi bila v Zavrcu potrebna popolna osemletka. Šola je bila prenovljena, ima pa le štiri učnice. Martin Veselič je dejal, bi s prizidkom, v katerem uredili vsaj dve učilnici, zaenkrat rešili za silo vprašanje prostora. Prizidek verjetno bi stal toliko kot prevoz učencev, posebno če računamo na uspeh, ki bi bil s tem, če bi bila v Zavrcu popolna osemletka mnogo boljše.

V Zavrcu tudi ni stanovanj učitelje. Nekateri se vozijo v Ptuj, drugi pa stanujejo v Hrvaškem.

Učenci se pritožujejo na avtobusno zvezo. Avtobus v izpiz gostilne na asfaltni cesti. Njihova želja pa je, da bi bila začetna postaja v Turškem vrhu. S tem bi učencem za deset kilometrov skrajšali pot do šole.

V Zavrcu smo zvedeli še vrsto problemov, ki se pojavljajo. Med drugim so težave v poslovanju. Tudi obrat KK P v Zavrcu, kjer so do nedavne našli mnogi zaposleni in zaslužek, je prišel odpuščati delavce. Tako jih je v jeseni odpustil 95. Večina teh delavcev so stari otroci.

Brez prave perspektive danes tudi mladina v teh krajih. Videli smo, s kako težavo skuja osemletko. Izšolati se mora, zaposliti se ni kje, tu v inozemstvu ne več, doma ne zraste kruha za vse.

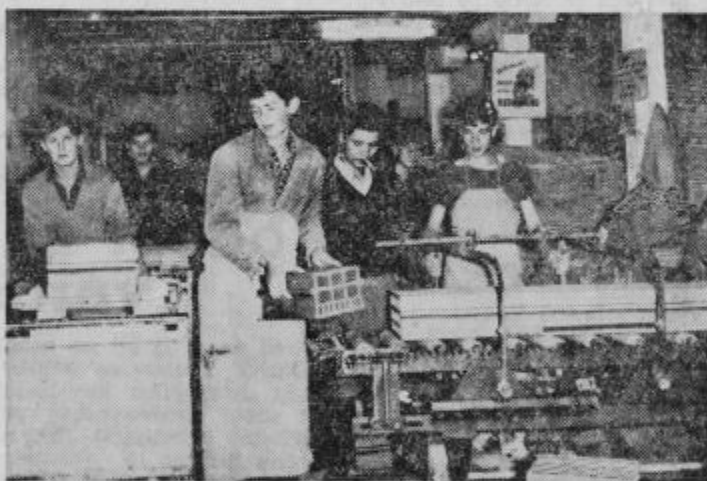
ZB

Znova aktualno vprašanje v Ormožu:

OGRAD PRED RAZCEPOM?!

Ormoška opekarna se je 1. marca leta 1963 združila z gradbenim podjetjem »Grad« iz Ormoža. Tako je nastalo podjetje Ograd. V 15 članskem delavskem svetu podjetja ima opekar na 7 predstavnikov, delovna

datuma je dal delavskemu svetu ponovno obljubo, da bo nastopil službo po periodičnem obračunu za tretje tromesečje. Po preteku tega roka je trdil, da še ima obveznosti pri KK »Jeruzalem« Ormož, kjer je še danes zapos-

... ŽELJO SE ODCEPITI

Lenart

NEKAJ O PRORAČUNU OBČINE ZA LETO 1968

(Nadaljevanje in konec)

DELO DRŽAVNIH ORGANOV

Druga pomembnejša postavka, ki se tudi precej povečuje, je skupno financiranje občinskega sodišča in javnega tožilstva. Relativno največje povečanje pa je predvideno na postavki skupno financiranje milice. Tu je mišljeno predvsem financiranje materialnih potreb, predvsem zaradi ustrezne izboljšave opremljenosti milice. Vse ostale postavke so skladne z lanskeletno porabo ali pa so celo nižje.

KRAJEVNE SKUPNOSTI

Za dejavnost krajevnih skupnosti je predvideno 130.000 din ali za 26.000 din manj kot v preteklem letu. Lansko leto so bila za ta namen določena precejšnja sredstva za ureditev kulturnega doma v Zgornji Ščavnici. Letos naj bi se sredstva tako, kot v prejšnjih letih, razdelila posameznim krajevnim skupnostim na podlagi programov dela in soudeležbe s sredstvi samopriprave. Tu je bilo na seji SO Lenart sprejeto tako imenovano načelo »dinar na dinar«. (O tem bomo pisali posebej.)

DRUŽENOPOLITIČNE ORGANIZACIJE IN DRUŠTVA

Za delo teh je v letošnjem letu predvidenih 183.980 din, ali za 48.400 din več kot v lanskem letu. Sredstva se bodo najbolj občutno povečala občinski zvezi za telesno kulturo, občinski gasilski zvezi, občinski konferenci SZDL, v manjši meri pa tudi nekaterim drugim organizacijam in društvom. Nova postavka je Turistična zveza Maribor, ki so ji lani odobrili dotacijo iz (konec na 4. strani)

enota gradbeništvo prav tako 7, en član delavskega sveta pa je iz predračunske delovne enote. V lanskem letu je ustvarila delovna enota opekarna 16 milijonov S din sredstev za sklade, medtem ko je imela gradbena dejavnost 17 milijonov S din izrube. Delavski svet je sprejel sklep, da se izguba krije z ustvarjalnimi sredstvi in opekarniške dejavnosti in iz rezervnega sklada. V letošnjem letu pa ima večina zaposlenih v opekarniški dejavnosti minimalne posredne dohodke.

Skoraj eno leto brez direktorja in izigravanje samoupravljanja

Večkrat odkrito poudarjamo, da smo razvijajoča samoupravna družba, v kateri se vedno bolj neposredno razrešujejo in kreirajo medčloveški in samoupravni odnosi. Samoupravljanje ne pomeni anarhije, ali zapravljajanja, kot si ga žal še danes nekateri predstavljajo, ampak odgovornost in red. Klasičen primer izigravanja samoupravnih pravic in dolžnosti najvišjega samoupravnega organa v podjetju — delavskega sveta, se je pripetil v podjetju Ograd. Na kakšen način?

Po prvem lanskeletnem razpisu za mesto direktorja (aprila) v podjetju Ograd je bil imenovan Avgust Hergula, gradbeni tehnik. Delavskemu svetu je dal obljubo, da bo nastopil delovno mesto direktorja s 1. julijem lanskega leta. Po preteku tega

slen. Nato je omenjeni prosil delavski svet, da mu podaljša rok do novega leta. Ker se do tega datuma Avgust Hergula delovnega mesta ni nastopil, je DS ponovno razpisal prosto delovno mesto direktorja. O navedenih dejstvih sem se pogovarjal s predsednikom DS Milanom Slivkottjem, ki je hkrati vodja delovne enote opekarna.

Po seji grenak občutek zapostavljenosti

V soboto 2. marca, je delavski svet razpravljal o dveh kandidatih za direktorja. Izid glasovanja je bil 8:7. Sejo delavskega sveta pa so predstavniki opekarnice zapustili s sklonjenimi glavami. V lanskem letu je opekarna dvakrat zahtevala odcepitev od podjetja. Drugič so sklep delovne enote o razpisu referendumu za odcepitev umaknili pod pogojem, da ustvarjenih sredstev za sklade iz te delovne enote ne uporabljajo za kritje OD v drugi enoti. V sredo, 6. marca, so v opekarni obravnavali vprašanje referendumu, o katerem bomo v prihodnji številki podrobneje zapisali.

Delavci so nezadovoljni in zahtevajo osamosvojitve

O navedenih problemih sem povprašal dolgoletnega člana kolektiva opekarnice MARTINA KLEMENČIČA, ki opravlja strojniška dela: Naši delavci so vedno bolj nezadovoljni, ker se v gradbeni dejavnosti pojavlja

(konec na 4. strani)

KK-Ptuj, obrat »Jože Lacko«

Že devetnajst kooperacijskih skupnosti

Prva kooperacijska skupnost je bila ustanovljena v Mosteh 1965 leta. Danes jih je že 19. Za ustanovitve novih razpravljajo v drugih krajih. Vse kooperacijske skupnosti so v lanskem letu dobro poslovale. V nekaterih skupnostih se dogovarjajo o nakupu novih traktorjev. Kaj več je o kooperacijskih skupnostih povedal ALOJZ VEBER:

Prva kooperacijska skupnost pri obratu za združeno kooperacijo »Jože Lacko« — KK Ptuj je bila ustanovljena leta 1965 v Mosteh. Prvi vodja in tudi iniciator teh skupnosti je bil Ivan Toplak. Ima 86 ha obdelovalne zemlje. V njej je vključenih 11 kmetovalcev. Kooperacijska skupnost ima traktor in priključke.

Naslednje leto so bile ustanovljene kooperacijske skupnosti že v Moškanjcih (1), Pacinju (1) in v Dornavi.

V lanskem letu so bile ustanovljene kooperacijske skupnosti v: Zamušanah, Gorišnici, Polenškaku, Ptuj (1), (2), Muretnicah, Podlehniku, Petrijancu na Hrvaškem, Trnovski vasi, Zavrcu, Moškanjcih (2) in v Majšperku.

Letos je bila ustanovljena kooperacijska skupnost v Vidmu in Cirkulanah. Organizira se v Juršincih, kjer imajo že potrebne stroje.

V glavnem imajo vse skupnosti traktorje in druge potrebne priključke, da lahko obdelujejo površine, ki so zalet v kooperacijsko skupnost. Za kontrolirano delo kooperacijske skupnosti skrbijo vsi člani, predvsem pa izvoljeni predsednik, gospodar in blagajnik. Od njih, se pravi od vsake kooperacijske skupnosti zahteva obrat za kooperacijo isto poslovno poročilo, kot jih morajo imeti ostale gospodarske organizacije.

Pretekli mesec so pregledali vse obračune in dopolnili pogodbe. Vse obveznosti skupnosti na-

pram obratu so poravnane. Vse skupnosti so v lanskem letu poslovale s pozitivnim rezultatom. Ni bilo primera, da bi morali obravnavati kako zrgubo. Nekaterim skupnostim je ostalo celo nekaj rezerve za tekoče leto. S tem si lahko nabavijo nove potrebne priključke in podobno. Višek, ki se ustvari v skupnosti, je mogoče razdeliti med člane, ampak ga lahko uporabijo samo za nakup in popravilo strojev in podobno.

Na zadnjem sestanku so se dogovorili o enotni evidenci poslovanja. Posebno vzorno vodijo poslovanje kooperacijske skupnosti v Mosteh, Pacinju, Dornavi in Moškanjcih (1). Opaža se tudi, da je na področju Haloze v posameznih skupnostih premalo članov. Zaželeno bi bilo, da bi imeli v eni skupnosti vsaj 80 ha obdelovalnih površin in več kooperantov.

V nekaterih kooperacijskih skupnostih Ptuj (1) in Zamušanah bi radi traktorje prodali in kupili nove. Z izkupičkom od starega in s sredstvi skupnosti bi lahko kupili nov traktor. Koliko večji bi bil delež kooperacijske skupnosti, toliko manjšo osnovo za amortizacijo bi imela. O vprašanju nakupa novega traktorja za skupnosti se še dogovarjajo kako in kaj.

Vedno več kmetovalcev v občini želi biti v kooperacijskih skupnostih. V mnogih krajih so že bile razprave o ustanovitvi skupnosti in vključevanju v njo. Kaže, da bo sčasom vsaka druga vas imela kooperacijsko skupnost. ZR

Kje bomo nakupovali?

Občine smejo predpisovati stopnjo prometa davka za promet alkohola in plač v trgovini na drobno in v gostinstvu brez omejitev.

Glede na priporočila republike skupščine lahko občine večajo stopnjo prometa davka na drobno od prodaje motornih vozil.

V ptujski občini so že sprejeli spremenjeno stopnjo prometa davka od prodaje alkohola in plač v trgovini na drobno, 25 na 40 odstotkov na šklo prometa v trgovini.

Prav tako so povečali stopnjo prometa davka na drobno od prodaje motornih vozil na 2 na 4 odstotke. Kakšne stopnje prometa davka so prejele sosednih občinah, se bo kmalu zvedelo. Če ne drugače, bo lahko to ugotavljali po tem, katero občino bo hodilo najobčanov iz sosednih občin povat. Hitro se namreč zve, je na primer to in ono v tej občini znatno ceneje. V raje gre kupiti tja, kjer je ceneje. Tako si posamezne občine same krojijo promet svojih trgovinah.

Poglejmo, kaj pravijo trgovci na to, da je občina zvišala prometni davek na prodajo motornih vozil za dva odstotka. primer moped bi se s tem dražil za več kot 5000 starih narjev. Ptujski trgovci ugotavljajo, da bo vsak, ki ga narava kupiti, raje šel ponj v sedno občino, če ga bo tam določeno ceneje.

Nastane vprašanje, kaj bolj prav in kaj bi se bolj splošno; imeti v občini cenejši bogo, s tem privabiš kupce iz sosednih občin (zvišal bi promet v trgovinah in s tem tudi dohodek trgovine in občine), ali pa zvišati dohodek s povečanim prometnim davkom pri čemer je treba računati padec prometa zaradi tega, bodo kupci kupovali v sosednih občinah?

V kratkem bomo videli, v kateri od naših petih občin blago ceneje. ZR

Priprave na 1900-letnico Ptuja

Kako zbrati finančna sredstva?

Odbor za pripravo proslave 1900-letnice ustanovitve mesta Ptuja se redno sestaja. Kot smo že obširno poročali, bodo prireditve ob proslavi 1900-letnice vse prihodnje leto, in sicer: proslave, deset razstav, tri zborovanja, športne in zabavne prireditve.

Predvidena je izdaja petih publikacij o Ptuj, odkup enega in snemanje dveh filmov o Ptuj. Načelno so se dogovorili o plakatih, ki morajo biti enostavni in učinkoviti. Osnutek plaketa je že napravil Janez Mežan, akademski slikar. Na njej je podoba Ptuja. Plaketa bo trajnejšega značaja, ne samo za to priložnost. Postala bo stalna plaketa Ptuja. Spodaj na ploščici bo napis, za katere zasluge je bila dodeljena. Tudi značke, ki bodo v prihodnjem letu v prodaji, bodo trajnejše. Plakete bodo podelili na svečani seji OS, in sicer posameznim zaslužnim ljudem. Izbrali bodo nekaj častnih meštanov.

V tem času bodo izdali tudi priložnostno pošto znamko z uporabo posebnega žiga. Izdali bodo tudi več fotografij in drugega propagandnega gradiva.

Dogovarjajo se tudi, v katerih prostorih bodo vse prireditve. Menijo, da bi lahko bile poleg narodnega doma in drugih že primernih dvoran in paviljonov prireditve še v viteški dvorani v gradu, na enem izmed večjih dvorišč, ki bi ga bilo seveda potrebno primerno urediti in podobno.

Za vsa našeta in drugo dejavnost pa so potrebna finančna sredstva, ki jih bo treba zbrati iz različnih virov in naslovov. Odbor je razpravljal tudi o tem in predlagal, da občinska skupščina ustanovi poseben sklad, ki bo pravna oseba in ga bo upravljal odbor sedmih članov. Skupščina občine Ptuj je na svoji zadnji seji predlog sprejela. Na ta način bo možna kontrola javnosti. Sredstva se bodo trošila povsem namensko in ločeno od sredstev, določenih za druge namene. Tako je omogočeno nemoteno zbiranje sredstev od delovnih organizacij, občanov in iz drugih virov, po-

leg sredstev, ki jih bo za to priložnost namenil občinski proračun.

Ker bo primanjkovalo finančnih sredstev, bo treba posebej paziti, kaj se bo za to prilož-

nost pripravilo. Posebej bo treba paziti, da bodo imele prireditve zvezo z jubilejem, ostale ureditve pa naj bodo trajnejšega pomena za mesto Ptuj.

ZR

Pogled skozi vhod v grad mika na ogled preteklosti Ptuja

Občina Lenart

Dinar na dinar

V zadnjem času lahko čutimo v številnih razpravah in pripravah na najrazličnejše krajevne akcije željo občanov, da spremenijo videz svojega kraja in ga obogatijo z novim in naprednejšim. Največji problem, okrog katerega se kot v začaranem krogu vrtijo številne delovne organizacije in družbenopolitične skupnosti, med njimi tudi krajevne skupnosti, so ceste, kulturno-prosvetni domovi, zdravstveni domovi itd. Razveseljiva je ugotovitev, da ljudem še zdaleč ni vseeno, v kakšnem stanju so zgoraj navedeni objekti in kakšnemu namenu služijo. Zavedajo se, da so to stvari splošnega družbenega pomena, ki so srčni utrip in dih določenega kraja in končno tudi zrcalo njihove in splošne družbene ustvarjalnosti. Še enkrat poudarjam, da jim za vse to ni vseeno in so živo zainte-

resirani za kakršnokoli izboljšanje, pa četudi je potrebno tukaj mnogokrat globoko seči v lastni žep. Da, zdaj smo pa tam, ob zidu začaranega kroga, ki ga obdaja že tolikokrat poudarjen problem, ki ga znajo celo že vrabci čivkati: »Ni sredstev, reforma, počakajte...« Ko človek tako mimogrede prisluhne različnim razpravam in dvogovorom na cesti, dobi občutek, da nam je reforma in pomanjkanje finančnih sredstev že prišlo v meso in kri, in da smo se že na pamet naučili to pesmico, ki jo zdaj vsi povprek lepo prepevamo. Seveda so se je že naučili tudi tisti, ki jih je gospodarska reforma do sedaj še najmanj prizadela. Zanimivo je to, da prav od teh slišimo najbolj obojen glas vpljočega v puščavi.

Res je, ne moremo spodbiti dejstva, da smo v trenutnih težavah, ki nas ne smejo uspavati z mislijo, da je pač tako, in da tako pač mora biti. Prav te težave oziroma reforma (kot se to nekoliko lepše sliši) nam morajo slehernemu izmed nas podvojiti moči in zavzemanje, da bomo čimprej lahko obrnili že izpeto ploščo in poslušali novo poreformsko melodijo. Kakšna bo ta »melodija« pa je odvisno od zveze, republik, občin, krajevnih skupnosti ter končno od vsake delovne organizacije in

kanalizacijo v Poljčanih, saj jih z vseh strani poplavlja različne vode. Ni pa njihova krivda, če je njihov kraj na takšnem mestu, kjer voda večkrat poplavlja.

Vaščani proti Hošnici pa si želijo, da bi začel komunalni zavod razmišljati, kako bi tudi njim s časom začela teči voda po vodovodnih cevih.

Pokopališče in mrtvašnica, oboje je za potrebe Poljčan premajhno. Tako se je že zgodilo, da so morali v Poljčanih pokopavati izven sedanjega pokopališča, kar pa je naletelo na precejšnje zgražanje prebivalcev. Podobno je stanje v mrtvašnici. V Poljčanih je namreč dom upokojencev dr. Jožeta Potrča. Tam so predvsem starejši ljudje. Tako se večkrat zgodi, da imajo v mrtvašnici v Poljčanih tudi po več mrtvičev naenkrat. Ker je mrtvašnica že tako majhna, je ob takih priložnostih res nemogoče stanje.

Toda na krajevni skupnosti vprašujejo, kako bi prišli do sredstev za razširitev mrtvašnice. Z letošnjim letom so hoteli uvesti samoprispevek za ureditev mrtvašnice in pokopališča, toda ker bo letos uveden samoprispevek za šolstvo (tudi šola bi v Poljčanih morali razširiti), se bojijo, da z dvema samoprispevkoma ne bi uspeli.

Zelo čisti so razgovori v Poljčanih o urbanistični ureditvi njihovega kraja. Namreč šele takrat, ko bo dokončno izdelana urbanistična ureditev Poljčan, bo lahko komunalni zavod začel z gradnjo kanalizacije, ker čakajo sicer Poljčane v naslednjih letih samo razrte ulice, česar si pa verjetno ne želijo preveč.

-b

KRAJEVNA SKUPNOST CERKVENJAK V SLOVENSKEH GORICAH

Ceste vodovod in..

Ko obravnavamo probleme, s katerimi se srečujejo posamezne krajevne skupnosti, naletimo na sorodna vprašanja, s katerimi se ukvarjajo te naše najmanjše družbenopolitične skupnosti. V glavnem so to ceste, skrb za zdravo pitno vodo, dejavnost posameznih društev in drugi specifični problemi na podeželju. Prav tako je tudi v Cerkvenjaku v Slovenskih goricah.

CESTE PROBLEM ŠTEVILKA ENA

Ze ko sem se peljal proti temu kraju, sem na cesti, po kateri je naš avtobus plesal prvi indijski ples, ugotavljal, da mi bodo vedeli v tem kraju mnogo povedati o cestah. In res se v tem pogledu nisem zmotil. V Cerkvenjaku so predvsem zainteresirani za asfaltiranje ceste Lenart—Cerkvenjak—Ljutomer, ki bi prerezala ta del Slovenskih goric na polovico in bi predstavljala pomembno komunikacijsko žilo, ki bi za vsestranski razvoj teh krajev mnogo pomenila. Cesta, ki ji dajejo

v Cerkvenjaku prav tako velik pomen, je cesta Radgona—Cerkvenjak—Ptuj, ki bi tudi v turističnem pogledu veliko pomenila.

Za vzdrževanje cest IV. reda so v letošnjem letu že izvedli referendum za uvedbo krajevnega samoprispevka. Za kmete so izglasovali 1-odstotni krajevni samoprispevek od katastrskega dohodka in en akcijski delovni dan, za nekmete pa so izglasovali en dan dela. Res je, ceste so v nemogočem stanju in kmetje prav zaradi tega še težje prodajajo svoje pridelke.

AVTOBUSNA POVEZAVA Z OSTALIMI KRAJI

Problem, ki ga lahko navežemo na ceste, je slaba avtobusna povezava med Cerkvenjakom in drugimi kraji. Da bi to vpraša-

izgledih tudi občani za to akcijo niso preveč navdušeni in si posamezniki že gradijo individualne studence z električnimi črpalkami. Pomanjkanje vode je najbolj občutno v šoli, mesnici, gostilni in še v nekaterih drugih javnih prostorih. Kot je poudaril šef KU RIHARD TUSAČ, bodo poskušali tudi ta problem v doglednem času uspešno rešiti.

PREMALO STANOVANJ ZA UČITELJE

V Cerkvenjaku imajo trenutno dve šoli, in sicer staro in novo. Nova šola je bila zgrajena leta 1966. Upoštevajoč socialno-ekonomsko razmere družin, iz katerih izhajajo šolobvezni otroci, je šolski uspeh v povprečju dober in se giblje okrog 75%. Ravnatelj šole tovariš

Cerkvenjak

nje vsaj za silo rešili, so v teh dneh uvedli novo avtobusno progo za delavce, ki se vozijo iz Cerkvenjaka na delo v Lenart in Maribor. Avtobusno zvezo si želijo tudi z ostalimi soslednimi kraji.

SKRB ZA ZDRAVO PITNO VODO

Eden izmed najbolj perečih krajevnih problemov je v Cerkvenjaku pomanjkanje zdrave pitne vode kakor tudi vode za gašenje v primeru požara. Izvir za vodovod, ki je od Cerkvenjaka oddaljen okrog 2,5 km, so že našli in bi izvirna zmogljivost vode zadoščala za krajevne potrebe. Za gradnjo tega trenutno najvažnejšega objekta v Cerkvenjaku nimajo na razpolago dovolj sredstev. Po trenutnih

BEZJAK je samokritično izjavil, da s tem uspehom še ne morejo biti zadovoljni in bodo storili vse, da bodo otroci dobili potrebno splošno znanje, ki jim bo koristilo pri delu ali pa pri nadaljnjem šolanju. Delovni kolektiv osnovne šole ima trenutno največji problem s stanovanji za učitelje. Želijo si, da bi v Cerkvenjaku zgradili učiteljski blok. Tolažijo se z obljubami in upajmo, da se jim bodo tudi izpolnile.

Poskušal sem navesti le nekaj drobnih utrinkov iz življenja v tem kraju, ki so trenutno najaktualnejši. Bralcem, ki smo jim danes poslali na vpogled naš list, pa obljubljam, da bomo tudi v prihodnje prisluhnili utripu življenja v tem delu Slovenskih goric.

J. S.

S SEJE OBČINSKE SKUPŠČINE LJUTOMER

Za enotno akcijo

V četrtek, 29. februarja, je bila v Ljutomeru seja obeh zborov občinske skupščine. Dano je bilo soglasje k sklepu komunalne skupnosti socialnega zavarovanja Murska Sobota o prispevkih za zdravstvo zaposlenih iz dopolnilnega delovnega razmerja, ki znašajo od honorarne zaposlitve 7,4% od bruto osebnih dohodkov iz delovnega razmerja ter 4% od neto osebnih dohodkov iz delovnega razmerja za zaposlene, ki opravljajo popoldansko obrt. Skupščina je nato sprejela odlok o komunalnih dejavnostih posebnega družbenega pomena, odlok o razpisu referenduma za določitev krajevnega samoprispevka v občini, odlok o spremembi in dopolnitvi odloka o prispevkih in davkih občanov ter sprejela odlok o proračunu občine za leto 1968 v znesku 4.191.000 N din.

Sprejet je bil tudi odlok o določitvi prispevkov za izobraževanje in vzgojo v občini za leto 1968.

Preveč iz svojega zornega kota

Seja skupščine je trajala od 8. ure zjutraj do 17. ure zvečer. Ze iz uvodnega nastevanja obravnavanih vprašanj lahko sklepamo, da so bila na dnevnem redu skupščine pomembna vprašanja. Eno najpomembnejših je bilo vprašanje krajevnega samoprispevka. Zbori volivcev, ki so pred kratkim bili v ljutomerski občini, so med drugim razpravljali o tem vprašanju. V preteklih letih so krajevne skupnosti zbrale precej sredstev, vendar tako razdrobljena niso predstavljala večjega efekta. Mnogih akcij so se krajevne skupnosti lotile in jih niso mogle dokončati zaradi primanjkovala sredstev. Nekateri zbori volivcev so se odločili razpisati referendum za krajevni samoprispevek, vendar, če bodo ti kraji upoštevani kot prioriteten za gradnjo ceste.

Potrebna je milijarda

Za modernizacijo cestnega omrežja v ljutomerski občini bi potrebovali milijardo S din sredstev. Če bi se volivci odločili za določitev krajevnega samoprispevka ko leta 1972 in bo znašal: 2% od obrtne dejavnosti, 2% od katastrskega dohodka in 1% od neto osebnih dohodkov zaposlenih. Polovica zbranih sredstev bi ostala na razpolago krajevnim skupnostim, druga polovica pa bi šla za skupne potrebe občine, za modernizacijo cestnega omrežja. Pred vsemi družbenopolitičnimi faktorji stoji zelo pomembna in važna naloga, v kateri bo potrebno resnično sprejeti ljudi o koristnosti skupnih vlaganj za enotne cilje občine. Ta akcija se je že začela in bomo o njej še več pisali.

Široka politična akcija

Referendum o razpisu krajevnega samoprispevka bo konec marca oziroma 24. marca tega leta, na katerem se bodo volivci odločili za določitev krajevnega samoprispevka ko leta 1972 in bo znašal: 2% od obrtne dejavnosti, 2% od katastrskega dohodka in 1% od neto osebnih dohodkov zaposlenih. Polovica zbranih sredstev bi ostala na razpolago krajevnim skupnostim, druga polovica pa bi šla za skupne potrebe občine, za modernizacijo cestnega omrežja. Pred vsemi družbenopolitičnimi faktorji stoji zelo pomembna in važna naloga, v kateri bo potrebno resnično sprejeti ljudi o koristnosti skupnih vlaganj za enotne cilje občine. Ta akcija se je že začela in bomo o njej še več pisali.

-p

Cena piva in občinski proračun

Mnogi si poleti najraje gasijo žej s pivom. Pijejo ga v hotelih, gostilnah, bifejih... Predvsem tisti z nizkimi in srednjimi dohodki ga najraje kupujejo v trgovini, kjer je znatno cenejši kot v gostinskih lokalih. Večji del delavcev si ne more pogosto privoščiti piva v udobnem hotelskem naslanjaču. Visoke cene piva so tudi v gostilnah. Zato ni nič čudnega, da je v zadnjem času močno porasla prodaja piva v trgovinah, prav tako pa tudi prodaja alkoholnih pijač, ki so v njih cenejši. Pred ptujskimi trgovinami so posebno v poletnih dneh velike skupine ljudi, ki kar iz steklenic pijejo pivo, drugi si ga v zabojih vozijo domov.

Pivovarne so posebno v zadnjem času bolje organizirale svojo prodajno mrežo. Znatno se je povečala prodaja piva v trgovski mreži. Ta je lani prodala 70% vseh razpoložljivih količin piva.

Ce primerjamo cene piva, vidimo, da so pri proizvajalcih že od leta 1966 nespremenjene (med 144 in 166 starimi dinarji liter piva v steklenici). Trgovina prodaja ustekleničeno pivo po 240 do 300 starih dinarjev za liter, gostinstvo pa po 500 do 700 dinarjev za liter. Stevilke nazorno kažejo, zakaj segajo potrošniki po pivu v trgovinah.

Lanska proizvodnja piva je bila 4.367.000 hl, za letošnje leto napoveduje jugoslovanska pivovarnaška industrija še 400 tisoč hektolitrov več piva kot lani.

Poraba piva v Jugoslaviji narašča iz leta v leto. Leta 1965 je prišlo na enega prebivalca povprečno 16 litrov piva, lani pa že 22,5 litra.

Nad tako močnim porastom prodaje piva v trgovinah se je izrazilo tudi gostinstvo v Ptuj, ki jim zaradi tega pada prodaja v gostinskih lokalih. Nad tem negotujejo tudi nekateri ptujski vinogradniki, ker mislijo, da zaradi tega pada prodaja vina. Nekateri celo nepravilno presojujejo, da je pivo krivo za ostalo leto v Halozah in Slovenskih goricah. Ze dalj časa pa cena prodaja piva v trgovinah ustreza zasebnim gostincem, ki v trgovini poceni kupijo pivo,

v gostilni pa ga drago prodajo. Dobički so veliki. Nihče ne ve — niti tisti, ki bi to morali vedeti, koliko steklenic piva preprodajo. Tako jih ne morejo pravilno obdavčiti. Lahko so cenejši in odjemajo promet družbenemu gostinstvu.

Pred kratkim pa je prišel marsikateri stvar, ki sem jo zgoraj naštel, konec ali omejitve. Občinski prometni davek je dohodek proračuna občine Ptuj, ki ji močno primanjkuje sredstev za to in ono. Glede na vedno večji porast prodaje alkoholnih pijač v trgovini na drobno so na zadnji seji skupščine občine Ptuj dvignili stopnjo prometnega davka od prodaje alkoholnih pijač v trgovini od sedanjih 25 na 40%. S tako zvišano stopnjo računajo občinske službe, da bodo delno nadomestili izpad proračunskih sredstev. Trgovci pa trdijo nasprotno. Promet alkoholnih pijač in seveda tudi piva v trgovini bo po podražitvi upadel, s tem pa bo upadel dohodek trgovine in občine. Opazovalci pa menijo, da se bo pravilnost odloka kmalu videla. V nasprotnem primeru ga bo treba spremeniti.

ZR

ŠOLA ALI MRTVAŠNICA V POLJČANAH

Kanalizacija, pokopališče in mrtvašnica ter urbanistični načrt so težave Poljčancin. Zaradi takih in drugih vzrokov nimajo ničesar od tega, toda kar imajo, je premajhno ali neuporabno.

Krajevna skupnost je že velikokrat prosila komunalni zavod, da uredi kanalizacijo v Poljčanih. Saj so bila sredstva za gradnjo kanalizacije v Poljčanih že obljubljena in odobrena. Vendar vse prošnje in posredovanja pri komunalnem zavodu niso pomagale. Komunalni zavod je vedno našel izgovor. Zato so občani Poljčan na zadnjem zboru volivcev ponovno ugrigali, da komunalni zavod takoj uredi

Pesniška dolina

Premostitve, lastninsko stanje, davčne obveznosti

V zvezi s številnimi nerešenimi problemi, ki so se pojavili v Pesniški dolini po izvedbi regulacijskih in melioracijskih del, je naslovil odbornik Simon Toplak skupščini občine Ptuj več vprašanj. Na seji pred kratkim mu je odgovoril inž. Suhadolnik, kmetijski referent pri SO Ptuj:

Z izkopom nove struge Pesnice, melioracijskih in obrobnih jarkov so izvajalci teh del presekali številne parcele in prekinili večji del komunikacij. Najnujnejše premostitve prek novo zgrajenih objektov je izvedla občina v sodelovanju s Splošno vodno skupnostjo že leta 1966 in 1967, kljub temu pa je ostalo še veliko nerešenih problemov. Zaradi številnih novih strug je še vedno močno otežkočen dovoz na znatne površine travnikov v Pesniški dolini. Pri teh novo nastalih poteh in kolovozih zaenkrat ni urejeno niti lastninsko stanje, niti ni izvršen odpis davčnih obveznosti.

Ker se v preteklem letu zave, ni premaknila z mrtve točke, je zastopnik občinske skupščine Ptuj na zadnji seji koordinacijskega odbora HMS Pesnica, ki je bila v Mariboru 22. februarja 1968, zahteval, da vodna skupnost prične z urejanjem tega problema. Koordinacijski odbor je sklenil, naj bi krajevne skupnosti zbrale zahteve oziroma predloge glede najnujnejših premostitev in določitev skupnih voznih poti. Ko bodo krajevne skupnosti te

predloge zbrale, bo določila Splošna vodna skupnost posebno komisijo, ki bi naj podala dokončen predlog novih cest oziroma lokacije premostitev.

Druugo vprašanje, ki se nanaša na medsebojno zamenjavo dela parcel, ki so jih prese-kale nove struge, bo zaradi velikega števila teh primerov dolgotrajna. Komacijskega postopka občina ne bo predlagala, ker bi to bilo predrago. V odgovoru je bilo rečeno, da bi lahko zadevo uredili tako, da bi občinska skupščina določila dva uslužbenca, ki bi sestavili obrazce menjalnih in kupoprodajnih pogodb in ki bi te zadeve proti plačilu najnujnejših stroškov prizadetim strankam urejala. Te pogodbe bi naj zajele tako medsebojne zamenjave med zasebniki kakor tudi zamenjave zemljišč med zasebniki in kmetijskim kombinatom. Predloge za te zamenjave bodo morale zbrati krajevne skupnosti oziroma krajevne pisarne.

Tretje vprašanje se nanaša na še neizvršene premostitve. Če bodo krajevne skupnosti pokazale dovolj pobude, bi bilo umestneje, če bi financiranje teh objektov izvršili prek krajevnih skupnosti. To bi bilo znatno ceneje kot do sedaj. Predvsem gre tu za zelo nujno zgraditev prehoda prek južnega obrobnega jarka v k.o. Mostje, k. o. Hlapinci in k. o. Trnovska vas. Pri gradnji teh mostov bo cestno komunali sklad prispeval v sporazumu s krajevnimi skupnostmi finan-

na sredstva za material ali za plačilo kvalificirane delovne sile, del stroškov v obliki udarniškega dela pa bodo morali nositi seveda tudi zainteresirani posestniki.

Zakasnitvi izplačila odškodnine za razlašena zemljišča in uničene posevke botrujeta dva vzroka. Končni razlastitveni

elaborat je sprejel oddelek za upravnopravne zadeve šele v mesecu septembru leta 1967. Do konca januarja so bile obračunane odškodnine za k. o. Ločič, k. o. Svetinci, k. o. Trnovska vas ter del k. o. Levanje in k. o. Sp. Velovlak. Odškodnine zaenkrat ni bilo mogoče obračunati za k. o. Grlinci, Hvalatinci, Drbetinci in Vito-marci, ker za te katastrofalne občine še niso izdelane razlastitvene odločbe. Na tem referatu dela dejansko le en delavec, ki zaradi številnih drugih nujnih zadev ni uspel vsega rešiti. Odbornik Simon Toplak je zahteval na seji skupščine, da se ta vprašanja čim prej prično reševati.

Z R

Z OBISKA PREDSEDNIKA SKUPŠČINE SRS BORISA KRAIGHERJA V ORMOŽU

Je naš otrok manj vreden

Tretja tema razgovora s tovarišem Sergejem Kraigherjem v soboto, 24. februarja, v Ormožu je bila problematika družbenih služb, ki jo je uvodoma obravnaval predsednik sveta za občo upravo in družbene službe občinske skupščine Ormož KAREL KOREN.

Mnogo manj sredstev na učenca kot v razvitih občinah

KAREL KOREN: V ormoški občini imamo deset osnovnih šol — pet centralnih in pet podružničnih, ki jih obiskuje nekaj nad 3000 učencev. Po vojni smo zgradili samo dve osnovni šoli. Problem predstavlja tudi otroško varstvo, saj imamo v občini samo dve vzgojno varstveni ustanovi, ki ju obiskuje samo 70 otrok. Samo 56% vpisanih otrok konča obvezno osemletno šolanje. Vzrokov za to je več, prav gotovo pa na to vpliva družbeni standard. Osem do deset odstotkov naših otrok bi moralo obiskovati pomožne šole, ki jih pa v občini nimamo. Letošnji finančni načrt za šolstvo še ni povsem izdelan, že v tem letu pa smo imeli izpad okrog 11 milijonov S din. Osebnih dohodkov učnega kadra v ormoški občini so za 15% nižji od republiškega povprečja. V občini Ljubljana Center so na enega učenca porabili za 111% več sredstev kot v ormoški občini. Veliki problemi so tudi socialni. Stara Jugoslavija je zapustila v občini mnogo »hlapev in dekel«, ki niso mogli izkazati svoje delovne dobe; na manjših posestvih so ostali stari neprekrbljeni ljudje, katerim občinska skupščina iz skromnih sredstev daje podporo. Prav tako pa so še tu številni drugi problemi, od 30-odstotne višje obremenitve kmetov-zavarovalcev, pa do posameznih področij družbenih služb.

Je slovenjgoriški otrok manj vreden?

Lansko leto je ormoška občina dobila 246 milijonov S din sredstev kot dotacijo od republike za šolstvo. V letošnjem letu pa je občina dobila le 100 milijonov S din. Poleg obveznosti do osnovnega šolstva, so se povečale še obveznosti napram srednjemu in strokovnemu šolstvu (sofinanciranje). Šole v ormoški občini nimajo sodobnih učil. Problem je tudi ta, da starši ne pustijo otrok v šole, da se ne bi otujili od zemlje. Otroci v ormoški občini bi moral imeti enake pogoje in možnosti pri šolanju kot otroci iz drugih občin, je med drugim v razpravi poudaril predsednik ormoške izobraževalne skupnosti EDVARD PAJEK.

Kako zagotoviti kontinuirano vzgojo?

Otroško varstvo ni samo problem in vprašanje mest, ampak celotne družbe. Tukaj se postavlja, zakaj tako velika razlika v sredstvih za učenca v Ormožu in Ljubljani, je med drugim menil v razpravi SERGEJ KRAIGHER. Z ustanovitvijo izobraževalne skupnosti so bila dana zakonska določila, da se v republiških okvirih zagotavlja normalni razvoj šolstva. Pri vprašanju brezposelnosti je potrebno videti, kaj predstavlja dejansko brezposelnost. V celotnem družbenem procesu je potrebna stalna kontinuirana vzgoja mladega rodu. Standard pa ni edino merilo za preprečevanje mladoletniške delikvence (na primer ZDA).

Vsekakor v razgovorih v Ormožu niso bila podrobneje obravnavana navedena vprašanja, ampak so bili določeni problemi le navrženi. Po tem razgovoru si je Sergej Kraigher ogledal tovarno »Jože Kerenčič« in novo vinsko klet KK »Jeruzalemsko Ormož«.

-p

Iz Kovače vasi

Kot v drugih krajih bistriške občine, so tudi volivci v Kovači vasi zaskrbljeni zaradi slabega vzdrževanja njihovih cest. Te so namreč v zelo slabem stanju, večjih izgledov pa ni za njihovo popravilo, saj je 300 novih dinarjev za en kilometer ceste četrtega reda premalo za vzdrževanje, posebej še, če vozijo po njej težje tovore, kot je vožnja lesa v zimskem času, ko se ceste mnogo prej uničujejo kot v ostalih letnih časih.

Zaradi tega so volivci Kovače vasi pripravljani tudi sami pomagati s samopriskevkom, samo da bi imeli urejene ceste. Drugače se jim lahko zgodi, da bodo njihove ceste postale neprevozne ali celo zaprte za promet.

Drugo, kar muči prebivalce Kovače vasi, je vodovod, saj že dolgo pogrešajo zdravno pitno vodo. Zato bodo morali napreči vse sile, da bodo našli sredstva za gradnjo vodovoda v vasi.

Zagotoviti možnosti za gradnjo šol v Gorišnici in Podlehniku

Te dni je bila v Ptuj seja skupščine temeljne izobraževalne skupnosti. Člani so razpravljali o nalogah skupščine za bodoče in sprejeli program za letošnje leto.

Izdelali bodo analizo finančnega stanja šol v letu 1967. Z rezultati izračunov in analizo bodo seznanili med drugimi tudi republiško izobraževalno skupnost.

Določiti bo treba kategorijo učnih zavodov in enotno ceno pedagoške ure za posamezne kategorije.

S sodelovanjem občinske skupščine bo treba vplivati na gospodarske organizacije, da bodo odvajale delež za financiranje strokovnega šolstva. Preučili bodo možnost združitve amortizacijskih sredstev od nepremičnin šol. Napraviti bo treba pregled investicijskih potreb, predvsem glede potreb po novogradnji šolskih stavb in nujnih adaptacij. Predvsem bo treba zagotoviti možnosti za dokončno izdelavo načrtov in začetek gradnje šol v Gorišnici in Podlehniku.

Izobraževalna skupnost bo sofinancirala delavnost glasbene šole in financirala hospitacijsko šolo pri osnovni šoli Toneta Znidaršiča v Ptuj. Temeljna izobraževalna skupnost bo zagotovila sredstva za štipendije revnih, a izredno nadarjenih absolventov osnovnih šol. V skladu s finančnimi možnostmi in potrebami bo izobraževalna skupnost razpisala štipendije za tiste, ki se pripravljajo na pedagoški poklic. Poskrbeli bodo tudi za dopolnilno izobraževanje pedagoškega osebja. V mejah možnosti bo izobraževalna skupnost pomagala šolskim kuhinjam. Podpirala bo prizadevanja šol za čim uspešnejšo izvedbo tekmovanj za bralno značko. Podpirala bo tudi ustanavljanje osnovnih šol za odrasle, ki bodo v pristojnosti osnovnih šol. V mejah možnosti bo

financirala delo osmih malih šol in sofinancirala mladinske politične šole, šole za upravljalce, šole za starše, šole za življenje in podobno. Podprla bo tudi testiranje novincev pred vstopom v šole.

Pojavlja se potreba po razširitvi kapacitet otroškega vrtca, ker so sedanje zdaleč premajhne. Povpraševanje po varstvu otrok je čedalje večje, vseh potreb pa valed pomanjkanja prostorov in otroških vzgojiteljic ni mogoče zadovoljiti. Pri tem ne smemo misliti samo na otroka zaposlenih staršev, ampak tudi na tiste, pri katerih to potrebo narekujejo socialne okoliščine. V ostalem se pojavlja tudi povpraševanje po podaljšanju bivanja otrok v zavodu. Glede financiranja otroškega varstva je opozorjeno na ustanovitev samostojnega sklada za varstvo otrok.

Potrebno je predvideti sredstva za varstvo šolskih otrok.

Zavod za prosvetno pedagoško službo v Ptuj je treba opozoriti, da čim prej konča s pripravami za ustanovitev popolne osemletke v Leskovcu. Rok bi naj bil marec 1968.

Pri splošnem izobraževanju, katerega izvaja delavska univerza Ptuj, financira pa TIS, naj se določijo ustrezni normativi, na osnovi katerih se bodo predavanja organizirala in tudi izvajala. Namreč, dogaja se, da predavatelj predava le štirim ljudem. Pri tem se izgublja čas in trošijo sredstva, efekt pa je minimalen.

Z. R.

Bistričani, Zakaj tako?

Te dni so bili v bistriški občini zbori volivcev, na katerih so razpravljali o programu razvoja gospodarskih in negospodarskih dejavnosti v občini Slovenska Bistrica za leto 1968.

Tako so bili sklicani tudi zbori volivcev za Zgornjo in Slovensko Bistrico. Vendar nobeden od teh zborov ni bil sklepčen.

Bistričani, zakaj tako?

Ali vam je vseeno, kako bo občina gospodarila v tem letu? Vam je vseeno, kako se bo vaše mesto razvijalo naprej? Kje so komunisti, ki bi lahko na zborih volivcev povedali svoje mnenje? Ali bo morala res samo občina in nekatere organizacije, kot je krajevna skupnost, skrbeti za vaš kraj?

Tako ob vaši nezainteresiranosti, lahko rečemo tudi malomarnosti, zbori volivcev niso bili sklepčni.

Kako bo v prihodnjem mesecu, ko boste morali na svojih zborih volivcev sklepati o tem, ali ste za referendum za uvedbo samopriskevka za ureditev ma-

(Nadaljevanje in konec)

Prošnje so reševali na podlagi poizvedb in obiskov na domu. Zaradi velikega števila prošilcev mnogokrat niso mogli sami preveriti resničnosti podatkov na terenu. Zaradi tega so poizvedovali po krajevnih uradih in krajevnih skupnostih. Mnogokrat je bilo potrebno obiskati socialne podpirance na njihovih domovih, da so lahko ugotovili, kako živijo in se preživljajo s tem denarjem. S tem v celoti niso uspeli, ker referent za področje socialnega varstva tega dela ni mogel sam opraviti. Zaradi pomanjkanja denarnih sredstev niso mogli nuditi zimske pomoči niti tistim, ki so je bili najbolj potrebni.

V varstvo odraslih so oddajali ostarele osebe dobrim družinam, s čimer so prizadejim omogočili, da so ostali v okolju, ki so ga bili navajeni. S tem so občutno zmanjšali stroške za oskrbovanje, ki so v zavodih neprimerno večji. Kljub temu pa se niso mogli popolnoma odpovedati oddaji starejših oseb v zavode ter so v ta namen porabili 160.534,94 din.

V zadevah skrbništva za odrasle so v lanskem letu izdali 21 odločb. Največ jih je bilo za začasno skrbništvo. Skrbnike so postavljali po predlogih sodišč, nekaj pa so jih tudi sami poiskali s pomočjo krajevnih uradov.

V lanskem letu so obravnavali 40 primerov nezakonskih rojstev. Pri vseh je bil opravljen razgovor z materjo in očetom. Ugotovljeno očetovstvo je bilo nato registrirano.

Referat je v zadevah odpisa bolniških stroškov v lanskem letu obravnaval 48 vlog. O teh vlogah je razpravljal svet za zdravstvo in socialno varstvo, ki je proučil socialne in materialne pogoje prošilcev in odločil po prosti presoji o odpisu oziroma plačilu bolniških stroškov.

V letu 1967 je bila ustanovljena tudi komisija za pomoč odpuščenim iz zapora. Komisija v lanskem letu ni delovala, saj sta bila le dva primera, ki bi bila v pristojnosti njenega dela, vendar je oba primera rešil upravni organ sam.

SKRB ZA BORCE NOB

Komisija za vprašanja borcev je v lanskem letu obravnavala predvsem vprašanja priznavalnin. Od vloženih vlog je bila ugodno rešena samo ena, ker je le ena prosilka izpolnjevala po-

terialnega stanja šolstva in šolskega prostora v občini? Ali vam bo tudi takrat vseeno, ko boste glasovali o tem, ali ste za to, da s svojimi glasovi podprete ureditev boljše vzgoje vaših otrok?

-b

ŠMARTNO NA POHORJU:

Obljuba dela dolg

Krajevna skupnost Smartno na Pohorju je pred več dilemami. Na njenem področju bi bilo moralo biti marsikaj narejenega, vendar je skoraj vse ostalo pri starem.

Tako prebivalci Smartnega na Pohorju in okolice še vedno vprašujejo, kdaj bo prišel v njihov kraj zdravnik. Za ambulanto že imajo pripravljene prostore, tudi oprema je bila že obljubljena na več zborih RK, toda opreme in zdravnika še vedno ni.

V čudno luč se postavlja v Smartnem na Pohorju kmetijski kombinat KZ Slovenska Bistrica. Namreč Pohorci sami zahtevajo, da odpre kmetijski kombinat v Smartnem proda-

go za priznavalnino. Iz navedenega izhaja, da ljudem še vedno ni jasno, katere pogoje je treba izpolnjevati za dodelitev priznavalnine.

PREŽIVNINSKO VARSTVO KMETOV

Sklad za preživninsko varstvo kmetov je bil ustanovljen zato, da bi pomagal ostarelim kmetom, ki so vložili denarna sredstva od prodaje zemlje v ta sklad. V lanskem letu sta sprejemala preživnino samo dva koristnika.

VARSTVO INVALIDOV

Lansko leto je bilo izdanih 107 odločb o povečanju invalidnin in invalidskih dodatkov. Bilo je tudi nekaj primerov priznanja novih družinskih invalidnin, nekaj sprememb pri invalidninah iz ene skupine v drugo ter druge invalidske zadeve. Vsi invalidi so imeli zagotovljeno zdravstveno varstvo. Lani je umrlo pet invalidov.

Po vsem, kar smo doslej povedali o različnih oblikah varstva družine, invalidov, borcev itd., lahko sklepamo, da je na tem področju storjen velik korak naprej, da nam ni in nam ne sme biti vseeno, kako živijo tisti, ki jim je družba dolžna pomagati. Zal še vedno ostajajo primeri, ko nekdo po predpisih, ki pogojujejo pravico do neke socialne podpore, le-te ne more dobiti, kljub temu da živi v neprimernih razmerah in pomanjkanju. Res je, da temu botruje včasih tudi zgolj malomar-

Darujte za asfalt

Prebivalce Pobrežja in Vidma pri Ptuj je na letošnji pustni torek presenetila skupina maskirancev, ki so predstavljali kmečko vprego na slabi cesti z napisom Darujte za asfalt. Skupina je bila smiselna in posrečeno maskirana ter je vzbujala pozornost zaradi svoje aktualnosti: to območje se namreč tudi zavzema za modernizacijo ceste proti Ptuj.

Skupina je na svojem »pohodu« hotela po svoje prispevati k popularizaciji zbiranja lokalnih sredstev za potrebo modernizacije te ceste, prebivalci so zadevo vzeli resno ter je skupina v skoraj dveh urah svoje poti zbrala 23.000 S din.

29. februarja t.l. je nakazala Marija Satler iz Pobrežja 148 na bančni račun krajevne skupnosti Videm pri Ptuj zgoraj navedeni znesek zbranih prispevkov za asfaltiranje ceste.

Zanimivo je, da so bili nekateri prebivalci užaljeni, ker se skupina ni oglasila še pri njih, da bi tudi oni prispevali za ceto.

Mariji in Alojzu Satlerju ter Ivanki Kekec in Dragici Fras s Pobrežja pri Vidmu je torej prej za šalo kot za res uspelo zbrati prva sredstva za asfaltiranje ceste Suha veja—Videm, kar si prebivalci tega območja tako želijo.

jalno umetnih gnojil. Postavlja se vprašanje, ali ni zainteresiran kmetijski kombinat za prodajo umetnih gnojil v Smartnem na Pohorju.

Razen tega si želijo Smartenčani več predavanj o uporabi umetnih gnojil ter o vzgoji travnikov ter reji živine.

V Spodnjem Prebukovju vprašujejo, kje je tisti milijon starih dinarjev za gradnjo vodovoda, ki so jim ga obljubili že na lanskih zborih volivcev, pa še vedno ni glasu o njem.

Podoben primer je z gradnjo ceste Zg. Nova vas—Nova gora. Kmetje so za gradnjo te ceste prispevali tri milijone starih dinarjev in več kot tisoč ur prostovoljnega dela. Toda pomoči, ki jim je bila obljubljena že leta 1965, še sedaj niso prejeli.

nost in mačehovski odnos mlajših do starejših, velikokrat pa so tu tudi problemi objektivnega značaja, ki pa jih ne vidimo. Človek ni stroj, ki ga potrebuješ vse dotlej, dokler dobro opravlja svojo proizvodno funkcijo, potem pa ga daš med staro železo. Staranje in odmiranje je ena izmed redkih nepriviligiranih reči, ki je neizogibna in se ne da plačati in jo vsak dan čutimo na svoji lastni koži. Zato ne smemo pozabiti nuditi pomoči tistim, ki so je potrebni.

J. S.

Proračun občine Lenart

Nadaljevanje z 2. strani

proračunske rezerve. V vseh navedenih primerih so sredstva namenjena v glavnem za večjo materialno opremljenost organizacij in društev.

GOSPODARSKE IN NEGOSPODARSKE INVESTICIJE

Za gospodarske in negospodarske investicije so v letošnjem letu predvideni izdatki v višini 309.118 din oziroma 89.886 din. Večina postavk je v teh glavnih namenih predvidenih za odplačevanje anuitet. V primerjavi z lanskim letom se bodo sredstva za odplačilo anuitet v letu 1968 zmanjšala za 39.208 din.

GOSPODARSKI POSEGI

Za glavni namen — gospodarski posegi — je predvideno 366.500 din ali za 2638 din manj kot v lanskem letu. Med posameznimi postavkami je predvidena manjša dotacija komunalnemu skladu. Predlagani pa sta tudi dve novi postavki, in sicer sofinanciranje načrtov za obrambo proti toči in sofinanciranje izdelave geodetskih kart.

Proračunske obveznosti iz prejšnjih let znašajo 55.000 din, za kar so predvidena sredstva v letošnjem proračunu. Obveznosti se nanašajo na neplačane račune za proračunsko porabo, ki je nastala v decembru, računi pa so dospeli šele v januarju.

TEKOČA REZERVA

Tekoča rezerva bo znašala letos 185.689 din, kar predstavlja 4,58% od skupno predlaganih proračunskih dohodkov. Sredstva bi se naj povečala predvsem za tiste namene, kjer so potrebe najbolj občutne, kot na primer v socialni in zdravstveni preventivi itd. Delno se bodo povečala tudi sredstva, namenjena za financiranje državnih organov, družbenopolitičnih organizacij in društev.

Po odloku o občinskem proračunu bi skupni dohodki znašali 4.173.897 din. Neposredno v komunalni sklad pa se bo odvedlo 30.000 din, v cestni sklad pa 40.000 din. Tako bi za kritje proračunskih potreb ostalo 4.103.897 din, od tega pa bi se razporedilo 3.918.208 din. Tekoča proračunska rezerva bi znašala 185.689 din, v rezervni sklad pa bi se odvedlo en odstotek od skupnih dohodkov.

Iz navedenega vidimo, da je proračun občine Lenart postavljen na realnih možnostih predvidenega razvoja občine. Seveda pa ni izključeno, da se bodo določene postavke tekom leta iz objektivnih razlogov še spremenile in bodo sredstva vložena tja, kjer bodo najbolj potrebna in ekonomično vložena. J. S.

Bistriške kulturne razprave ali

samo kritika je premalo

Da močno škripa v bistriški kulturni dejavnosti, se že dolgo razpravlja na vseh nivojih, od kulturno-umetniških društev na terenu do občinskih konferenc in skupščine občine Slovenska Bistrica.

Na vseh teh mogočih in nemogočih sestankih se je razpravljalo, zakaj kulturna dejavnost ne gre naprej, čeprav je bil pred leti tako lepo izdelan in postavljen kulturni koncept dolgoročnega razvoja kulturne dejavnosti v bistriški občini, da so nekateri sprejeli njihov koncept

»Pernjakovi« na ormoškem odru

V nedeljo, 10. marca, bo ob 19. uri v ormoškem kulturnem domu gostovalo Slovensko narodno gledališče iz Maribora s kmečko dramo v štirih dejanjih »Pernjakovi«, ki jo je napisal Prežih Voranc, režiral pa Viktor Molka.

V tej igri nastopajo vsi vidnejši igralci mariborskega gledališča, ki si jih je ormoško občinstvo že lahko v preteklih letih ogledalo na domačem odru. Gostovanje je omogočilo z namenskimi prispevki občinska skupščina in sklad za pospeševanje kulturnih dejavnosti.

Mariborčani bodo ponovno gostovali v aprilu, in sicer pri Veliki Nedelji, kjer je predstava vključena v počastitev 75-letnice prosvetnega društva.

-p

Šolarji izostajajo zaradi dela

Za bralce Tednika odgovarja VLADO STUMBERGER, predstavnik šole »Maksa Bračiča« v CIRKULANAH.

— Ali šolsko poslopje zadovoljuje namenu?

Šolsko poslopje je bilo zgrajeno leta 1898. leta. Adaptirano je bilo šele leta 1954. Do nedavnega smo imeli v petih učilnicah pade in klopi še iz avstrijskih časov.

V letošnjem šolskem letu smo uredili kanalizacijo šole. V tem času polagamo parket v učilnicah, in to z lastnimi sredstvi. Ko bomo položili parket in s pohištvo opremlili učilnice, bi radi napravili centralno ogrevanje v šoli, seveda po fazah, glede na finančne možnosti. S takim ogrevanjem bi nekaj sredstev prihranili za učila. Urediti bi bilo potrebno tudi šolsko strnišče in s tem v zvezi prepotrebni vaški vodovod.

— Kaj pa stanovanja za učitelje?

To je bil dolga leta problem v Cirkulanh. Postavili so nam novi učiteljski stanovanjski blok, ki je rešil ta problem.

— Kakšne so možnosti za vzgojo?

V naši šoli je 550 učencev. V devetih učilnicah imamo dveizmenski pouk. Če bi hoteli zadovoljiti vzgoji po novih normativih, bi morali preiti na tretjo izmeno.

— Kakšen je uspeh in obisk učencev?

Število učencev pada. Za šolski obisk pa imamo »borbo« v vsakem razredu. Temu primerom učni uspeh ni idealen. Predvsem je največ nerednega pošiljanja otrok v šolo. Pojavlja se posebno v zadnjem času. V glavnem je temu vzrok migracija. Posebno starejše šolarje zato uporabljamo doma za vsa dela. Upoštevati je treba tudi to, da šola nima kabinetov in da morajo učitelji delati v mnogo več volje in napora, če hočejo doseči uspeh.

— Izvenšolsko delo učiteljev?

Izvenšolsko delo učiteljev se kaže pri prosvetnem društvu. Tu je tudi knjižnica. Tokrat so pripravili igro Dr. Poleg tega skrbi kolektiv za redne filmske predstave, ki so za učence ob nobotah, za odrasle pa ob nedeljah. Pripravljene proslave so vedno dobro obiskane.

Posebno v zimskih mesecih je opaziti, da učenci in starejši mnogo berejo. Knjige kupujejo in si jih sposojajo.

— Kako je s predšolskim varstvom?

O tem že dalj časa razmišljamo, a zaenkrat brez moči. Skrb

razvoja kulturne dejavnosti tudi za slovenskega.

Na vseh teh sestankih, debatah ipd. so prišli do istih zaključkov: pomanjkanje denarja, pomanjkanje kadra in pa, da organizacija kulturno-prosvetne dejavnosti v občini ne »klapa«, kot bi morala v danih pogojih.

Zakaj je prišlo do tega?

Vzrok je vsekakor anarhija v institucijah, ki so odgovorne za kulturno vzgojo občanov. Čeprav je že v jeseni lanskega leta prihajalo do zaključkov o anarhiji, ni bilo od takrat storjenega ničesar za ureditev takšnega stanja. Raje so se pogovarjali, debatirali in sejali o kulturni politiki, o amaterizmu ali profesionalizmu. Nobeden pa ni bil pripravljen sprejeti dejstva, da je nujno potrebna reorganizacija vseh kulturnih institucij, jim razdeliti naloge, jim določiti medsebojno odgovornost in jih zadolžiti za njihovo izvrševanje.

Ne moremo si namreč zamisliti organizacije brez direktorja, brez samoupravnih organov in tistih služb, ki organizirajo proizvodnjo. Gospodarska organizacija s stroji in samo delavci ne bo mogla posloovati, če ne bo imela vseh ostalih ustreznih služb.

Tako si tudi ne moremo zamisliti kreiranja in vodenja kulturne politike v nekem krogu družbe, če nimamo institucij, ki bi bile odgovorne za to delo, oziroma, če te institucije že dalj časa ne opravljajo svoje naloge.

Zato je treba začeti reševati kulturna vprašanja pri glavi, ne pa, da jo vsi lovijo za rep. Po

tolikih razpravah tudi ni čudno, če so na zadnji širši seji komiteja občinske konference ZK Slovenska Bistrica že oostre postavili zahtevo po reformiranju vseh kulturnih institucij in po ureditvi njihove medsebojne odvisnosti. Kajti noben družbeni center ne bo nič pomagal k razvoju kulturne razgledanosti občanov, če bo v njem delal en sam človek, še ta bolehen, ne bo pa imel niti denarja za svoje delo.

Dosti je že bilo zapisanega in še več izgovornih kritik na račun bistriške kulturne dejavnosti. Ta nam daje samo misliti, da si ljudje le želijo kulturnega življenja v svojem kraju. Toda še nobena tako objektivna in konstruktivna kritika ne bo dala plodnih sadov, če bomo ostali samo pri kritiki. naredili pa ne bomo ničesar. Tega se morajo zavedati tudi v Slov. Bistrici, drugače bomo lahko še precej časa pisali in govorili o neaktivnem bistriškem kulturnem življenju.

PRVI SESTANEK OSREDNJEGA ODBORA ZA PROSLAVO 100-LETNICE TABORA V LJUTOMERU

Nacionalni pomen stoletnice tabora

(Nadaljevanje in konec) SIMPOZIJ ZGODOVINARJEV KOT PRISPEVEK K SLOVENSKEI ZGODOVINI

Pred centralno proslavo 100. obletnice tabora bo založba Obzora izdala zbornik, posvečen I. slovenskemu taboru. Direktor je mariborske založbe prof. Košar je v razpravi povedal, da obsegajo prispevki za zbornik 87 avtorskih pol in da še manjka samo prispevek prof. Vrhnjaka o prvem slovenskem taboru v Ljutomeru in njegovem pomenu. Vsi stroški za zbornik bodo znašali 26 milijonov S din, prodajna cena zbornika pa bi znašala okrog 120 N din.

Dr. Jože Brilej: Na eni strani pravimo trdimo, da je prvi slovenski tabor, ne glede da je našel uresničitev šele v NOB, imel vslovenski pomen. Pomen tega tabora je šel prek

Občina Slovenska Bistrica

Letos za šolstvo več sredstev

Lansko leto je prineslo bistriški občini precejšnje povečanje sredstev za osnovno šolstvo. Temu pa se ne smemo čuditi, saj je bistriško osnovno šolstvo med zadnjimi po materialnem položaju v republiki.

Lani so se povečala sredstva za 29 odstotkov ali 100 milijonov starih dinarjev, povečala pa so se sredstva ostalim porabnikom: vrtcu, glasbeni šoli, posebni in vajeniški šoli ter delavski univerzi za 33 odstotkov. Za financiranje srednjega šolstva je bilo namenjenih v lanskem letu 215 odstotkov več sredstev kot v 1966 letu ali 95 milijonov starih dinarjev. Šest milijonov starih dinarjev je bilo namenjenih 32 študentom, kolikor jih štendirata temeljna izobraževalna skupnost Slovenska Bistrica.

V minulem letu so v bistriški občini tudi adaptirali devet šol, za kar so porabili trinajst milijonov starih dinarjev.

Letošnje leto je prineslo izdelavo novih kriterijev in kate-

gorizacije šol po novih merilih republiške izobraževalne skupnosti. Izhodišče bo pedagoška ura in pa zakon o 42-urni delovni obveznosti tedensko, ki tudi zahteva programiranje učiteljevega dela skozi vse leto.

Ob napovedih za določanje občinskih stopenj prispevkov iz osebnih in ostalih dohodkov je bilo osvojeno načelno stališče, da se sredstva za šolstvo, izražena v stopnjah, povečajo za toliko, za kolikor se bo povečal v letošnjem letu občinski proračun. Ta odstotek pa bi znesel v letošnjem letu štiri odstotke, upoštevaje pri tem republiška dopolnilna sredstva v lanskim višini, povečana za pet odstotkov.

Ze nekaj let zapored ugotavljajo v bistriški občini nujnost adaptacijskih in dozidalnih del na več šolah. Tri šole: Makole, Poljane in Lukanja pa so nujno potrebne razširitvenih del. Po prioritetenem redu, ki ga je sprejela že prejšnja skupščina občine, so na prvem mestu Makole. Dela za obnovo in razširitev osnovne šole Makole bodo znašala 150 milijonov starih dinarjev. Občina je zaprosila republiko za sofinanciranje v obliki kreditiranja v višini 70 milijonov starih dinarjev. Če

bodo hoteli Bistričani izkoristiti ta kredit, bodo morali zbrati sami nadaljnjih 80 milijonov. To pa je mogoče izvesti edino na način, ki ga je predlagala občinska konferenca SZDL — s samoprispevkom.

V Markovcih bodo adaptirali prosvetno dvorano

V Markovcih že dalj časa govorijo o potrebi adaptacije prosvetne dvorane. V lasti cerkve je po nacionalizaciji poslopja ostala še klet pod dvorano oziroma odrom. To klet nujno potrebuje TVD Partizan Markovci zaradi adaptacije dvorane. Zupni urad v Markovcih je predlagal, da naj mu da občina Ptuj kot odškodnino za nacionalizirano dvorano in klet v zameno stavbo družbene lastnine za župniščem, ki je bila do pretekle vojne župnijska last. Med vojno jo je zasedel okupator in preuredil. Na pretekli seji SO Ptuj so o tem predlogu razpravljali in ga sprejeli. Tako bodo v Markovcih lahko pričeli z adaptacijo omenjene dvorane.

ZR

PRVO PISMO

Nekoga dne je mama rekla, da bom pisal stricu. To je bilo moje prvo pismo in me je zelo vesellilo. Začel sem pisati brez maminega nadzorstva. Napisal sem par stavkov, nad katerimi sem bil zelo navdušen. Nobene napake nisem našel v njih in sem mislil, da bo mama vesela. Toda, ko je mama videla popisan papir, se je zelo razjezila. Prebrala je in se začela smejati. Ječljaje sem jo vprašal, zakaj se smeje. Mama se je zresnila ter začela glasno brati: »Dragi stric! Na ves glas sem se začel smejati. Mama mi je rekla, naj se le kar smejem svoj norosti. Povedala mi je tudi, da se piše »dragi« z veliko začetnico. Spet sem se zresnil. Mama je ta papir vrgla v štedilnik ter mi prinesla drugega. Rekla je, naj pazim, kako bom pisal, da ne bom delal takih napak, kot bi hodil v prvi razred. »Sedaj pa k delu!« je rekla mama. Začela mi je narekovati: »Dragi stric! Ker sem se obotavljal, je mama povedala, naj začnem z veliko začetnico. In ko bom napisal stric, naj naredim klicaj. Hitro sem napisal. Ker pa sem hitro pisal, sem napisal grdo. Zato me je mama pokarala. Potem mi je narekovala: »Prejmite prav lepe pozdrave tja v daljino mesto.« Pisal sem počasi. Zato nisem pisal grdo. Mama je bila s to pisavo še kar zadovoljna, zato je rekla: »Vasj tako piši, če ne znaš lepše!« Ko sem napisal pismo, je mama pred mene položila ovojnico in pismo lepo zložila. Ko je pismo zložila, je vzela iz predpisanikovega žepa nek listek, na katerem je bil napisan stričev naslov. Začela mi je narekovati nekatere oddeleke in številke. Potem pa je prišlo še mesto, kjer stric stanuje. Ker je mama narekovala Wupperthal, sem jaz napisal samo z enim v in z enim p. Ko je to videla, je bila jezna. Toda ni se kregala, ker je vedela, da je to njena krivda, saj mi ni povedala, da moram napisati dvojni W in pp. Ker je to lahko popravila, mi ni dala druge ovojnice.

Drugi dan sem to moje prvo pismo odnesel na pošto.

Milan Plajnshek,
5. c razred,
Kidričevo

DRAGA ALENKA!

V šoli smo brali berilo Lovra Kuharja »Prvo pismo«. Ko smo ga obravnavali, smo se nekateri spomnili, kako smo mi pisali prvo pismo. Povedali smo tovarišču učitelju, ona pa nam je naročila, naj doma vsi napišemo splošno »Prvo pismo«. Ker sem jaz mnogo napisal, mi je tovariščica učiteljica rekla, naj pošljem tebi, ker boš gotovo vesela in se boš nasmejala. Če se rada smejaš, preberi!

Te pozdravlja

Milan

MILANI!

Tvojemu pismu se nisem le nasmejela, pač pa sem se tudi čudila, kako imenitno si ga napisal. Pa še tvojo skrbno in lepo pisavo si mi pokazal! Odlično, Milani!

Tvoji tovarišici učiteljici pa morava biti tedaj oba hvaležna. Ti, Milani, ker te je napotila, da je sedaj tvoje pismo natisnjeno v Tedniku in kratkočasni mnogo bralcev, jaz pa, ker sem ga prejela in se mu po tvoji želji nasmejela. Ko mi boš drugič pisal, napiši popolnoma samostojno! Boš videl, da znaš! Mamica se ti bo čudila.

Tebe, Milani, tvojo mamico in tovariščico učiteljico lepo pozdravljam.

ALENKA

DOMA JE TUDI SKRB

Moj dom stoji na gričku, ki je s severne strani obdan z gozdovi, na južni strani pa so njive. Na vrhu raste sadno drevje in med jablanami, hruskami in slivami stoji moj dom. Pred hišo so nizke brajde, ki nam v vročini dajejo hladno senco,

v jeseni pa rdeče vince. Pri steni je ozka gredica posajena s cveticami. Dvorišče je zeleno in mehko, ker je polno drobne travice. Tukaj se mi vde sestro in z bratcem najraje igramo. Pozimi je naše zeleno dvorišče belo in se na sankah spuščamo v dolino. Pomladi se zelo veselimo, ker bom trgala cvetice in delala šopke.

Tudi mamič moram pomagati, ker sama ne zmore vsega dela. Dedek je star in bolan, atek pa je odšel v Avstrijo na delo. Trudi se za nas. Z mamico se vedno pogovarjamo o njem in skrbi nas, da se ne bi kje ponesrečil ali celo ubil. Ko se nam bo atek za vedno vrnil, bomo vsi skupaj srečni.

ALENKA!

Prosim, če te moje pismo ni prav lepo, mi oprusti! Ne morem vam vsega natančno opisati, ker je preveč.

Jožica Pintarič,
Goričak 35,
Zavrč pri Ptuj

JOZICA!

Nimam ti kaj oprostati, kajti tvoje pismence je prav lepo. V njem si tako prisrčno odkrila tvojo ljubezen in skrb za očeta, ki dela na tujem.

Izkreno želim, da bi se vam kmalu vrnil in ostal med vami. Tedaj bo v vašem lepem domu med drevmem spet sreča.

Za sedaj pa na svojih drobnih ramenih, Jožica, slonita dve bremen. Prvo je tvoje šolsko delo, drugo pa pomoč tvoji mami. Ali boš obema kos? Dovolj moči ti želim.

ALENKA

SRNICA

Oh! Kako si lepica, ti, mala srnica! Ko mislim nate, si še lepša!

Hudo je bilo, ko snež ti je neslo v oko in prazen ti želodeček krulil in mrzel sever brnil.

Proč je zdaj zoprna zima in v gozdu že hrano dobiš, v soncu se ti bo koža svetila ko v dolino zdrviš.

Opazna bodi, srnica! Pazi se lovača in lovski pes, da ti življenja ne vzameta!

DIVJI ZAJČEK

Ti si mi res čuden junak! Na zadnje tačke sedeš, na repek se opreš, z ušesi pomigaš, okrog se ozreš in v grm se skriješ.

Zakaj me ne počakaš, da bi te od blizu pogledala in po mehki diški pobožala?

Divji moj zajček, saj te rada imam in če bi te ujela, bi te k sebi pritisnila in takoj izpustila.

ALENKA!

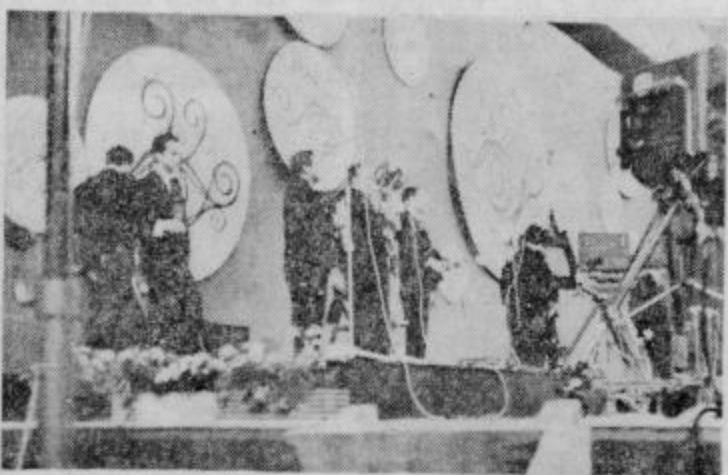
Ker si ene moje pesmice že objavila v NAŠIH PISMIH, sem dobila več poguma. Danes ti pošiljam dve pesmici in te pozdravljam.

Vilma Uplaznik,
1. b razred,
Velika Nedelja

VILMA!

Zadnjič o vrabčku, danes o srnici in divjem zajčku... Ne prenehaj, Vilma! Toliko živim, toliko drevem in cvetlic, toliko hiš in ljudi, toliko vesolja je okrog tebe in o slednjem lahko napišeš pesmico. Saj jo znaš! Mnogo pesmic ti želim.

ALENKA

Ansambel Toneta Kmetca — pred sedmimi kamerami

Še dvoje mnenj o letošnjem kurentovanju

Po kurentovanju

Ptujsko kurentovanje je za naša življenja teče dalje, kot da se ni nič zgodilo. Korantovi zvonci so utihnili do drugega kurentovanja.

Ce je letošnje kurentovanje uspelo ali ne, prepuščam drugim. Vsekakor pa bi morali že sedaj misliti na napake in pomanjkljivosti, da se v bodoče ne bi več ponavljale. Nekateri menijo, da ptujski stadion ni najprimernejši za nastop etnografskih skupin, ker je oder, na katerem nastopajo skupine, preveč oddaljen od gledalcev. To potrjuje dejstvo, da so je letos zbralo na stadionu razmeroma manj ljudi kot prejšnja leta. Vsi namreč računajo, da si bodo lahko skupine ogledali v popoldanskem karnevalu. Sliši se tudi, da bi nastop etnografskih skupin na stadionu mnogo boljše zamenjali z dvema ali tremi odri v samem mestu. Ob vsakem odru bi naj bil komentator, ki bi prav tako kot na stadionu napovedal njihov prihod in točkal običaje. Mnogi tudi zamerijo, da v popoldanskem karnevalu ni nihče komentiral etnografskih in karnevalskih skupin.

Slo letnica tabora

Nadaljevanje s 5. strani

litični, gospodarski, kulturni in na splošno nacionalni zgodovini.

Na splošno je bilo povedano, da bi morali na simpoziju sodelovati osrednji slovenski znanstveniki in da zbornik, ki ga vsebinsko ni mogoče dopolnjevati oziroma spreminjati, predstavlja prispevek k proslavi 100-letnice tabora.

Realna kalkulacija

Predsednik republiške konference SZDL Janez Vipotnik, je ob koncu sestanka povedal, da je potrebno čimprej za vse prireditve, ki bodo ob stoletnici tabora, napraviti kalkulacijo. Vprašanje tabora je potrebno vključiti v splošno vzgojo in informiranje slovenske javnosti. V ta namen je potrebno v Ljubljani v kratkem sklicati tiskovno konferenco z vsemi glavnimi predstavniki naših komunikacijskih sredstev. Seveda ne bi šlo pri tej konferenci samo za informiranje, ampak še za druga vprašanja. Dr. Jože Brilej pa je poudaril, da je potrebna široka politična organizirana akcija. Dobra propaganda komisija bi skupno s turistično zvezo morala poskrbeti za čim boljše in organizirano objavljane ter propagiranje. Pri vsem tem pa se srečujemo tudi z vprašanjem pospeševanja turizma, zato je potrebno v to akcijo vključiti turistično zvezo.

Ob koncu sestanka so povedali, da bodo do druge seje v Mariboru pripravili vse potrebno gradivo, ki bo pokazalo, do koda so prišli z vsemi pripravi na proslavo 100-letnice tabora.

Verjetno se Barbara ni zmotila, ko je v Večeru zapisala, da na ptujskem kurentovanju ni bilo videti niti čutiti Ptujčanov. V karnevalu vidimo že vsa leta le nekatera ptujška podjetja. Sprašujem, ali je ptujsko kurentovanje le stvar prireditvenega odbora ali pa vseh občanov ptujске občine? Vsi namreč dobro vemo, koliko hude krvi je bilo na račun lanskega kurentovanja, ki ga zaradi slabega vremena ni bilo. Nekateri menijo, da prireditveni odbor nima močne roke oziroma pomoči od merodajnih forumov. Opažamo namreč, da je ptujsko kurentovanje iz leta v leto slabše — predvsem kar se tiče karnevalskih skupin. Menda ne mislimo, da nam bodo karneval reševali Ormožanci. Mariborčani ali celo Celjani? Morda res nimamo v Ptuj Ptujčanov, ki bi jim bilo vsaj malo do tega, da bi postalo naše mesto neko karnevalsko mesto, kot smo se to pred nekaj leti vpili na ves glas. Ali nam bo res čisto vseeno, če se bo našel nekdo, ki bo odvil Ptuj to edinstveno prireditev?

Ptujsko kurentovanje je vsakoletno veliko pričakovanje ne le za tiste, ki se nameravajo obleči v koranta, ampak za vse občane ptujске občine. To veliko pričakovanje pa navadno polkvarijo tisti, ki ga začno prerao oznanjati. Videz je, da opozorila po radiu in tisku niso nič zalegla. Niti tam, kjer je korant doma, se ne oblečejo v koranta prej kot na pustni ponedeljek in torek. Če nas bo že nekdo kar tri tedne prej nadlegoval po ptujskih ulicah, potem res ne moremo pričakovati in videti na dan samega kurentovanja na korantu nič zanimivega in demonstkega. Verjetno se to ne bo končalo prej, dokler ne bo občinska skupščina z odlokom prepovedala takšnega pohajanja pred prostom v mestu. Tudi tisti, ki nameravajo še v bodoče z zajčji kožami in z raznimi nemogočimi zvonci sramotiti in popolnoma deformirati demokratske koranta, naj raje drugič ostanejo doma. O tem, kako naj bo korant oblečen je bilo že veliko povedano. Pri naslednjem kurentovanju bo moral odbor za prireditve napraviti temeljito selekcijo ter izločiti vse tisto, kar ni podobno korantu, kot se ga spominjamo iz preteklosti.

Tudi tistim bi morali enkrat za vselej povedati, ki hodijo v korantovih opremljenih v pustnih dneh v Maribor, Velenje ali celo na Koroško itd., da korant tja ne spada. Tako kot so že živi tiki na Cerkljem cerkljanski laufferji — tako živi naj ostanejo na ptujskem polju demokratski koranti, ki bodo po vseh ptujске okolice preganjali zle duhove, naznanjali pomlad ter prinašali rodovitnost.

Zakaj takšno mrtvilo?

Kurentovanje je minilo. Kurenti so se enkrat opravili svoje veliko poslanstvo: pregnali so zimo in priklicali pomlad, ki že skoraj trka na vrata.

Letošnje osmo kurentovanje vzbuja preveč pomislekov, ker

so nekateri pomanjkljivosti organizacije prišli bolj do izraza kot sicer. Obiskovalci so namreč ob prihodu na prireditve našli na precejšnje praznino kar se tiče vzdušja, ki je za takšno prireditev nujno potrebno. Mislim, da je to potrebno predložiti vsem prebivalcem mesta.

Predvsem sem bil razočaran in nejevoljen zaradi ureditve mesta. Zdi se mi, da je bila za zadeva od prejšnjih kurentovanj boljše opravljena. Mesto je bilo tiho, mrtvo, skoraj žalostno. Se zdaleč ni vzbujalo videza in občutka, da bo v njem prireditev, ki bi naj bila ena najlepših v letu. Razen nekaj papirnatih listencev na nekaterih križiščih in tu in tam raz okna visočih nekaj pisanih papirnatih trakov, razen našemljenih otrok in tu in tam kakšnega kurenta pred prireditvijo ni bilo nič opaznega.

Filmski in TV mozaik

Tom Jones

Nedavno smo lahko na televiziji zasledili gledališko glasbeno prireditev v Cannesu, ob francoski rivieri. To prireditev so sestavljali zabavni pevci, kompozitisti, menažerji iz 36 držav. Za Belgijo in Francijo je pel Adamo, Jugoslavijo je zastopal Vice Vukov, Avstrijo Udo Jürgens, Nemčijo in Norveško Wencke Myhre, Čehoslovaško Karel Gott. Udeleženci so dobili lepe honorarke, ki so znašali od 10 do 120 milijonov dinarjev, odvisno pač od števila prodanih plošč posameznega peva. Poleg omenjenih so še nastopili Fredy Quinn, The Beatles, Petula Clark, Frank in Nancy Sinatra, Tom Jones ter še drugi znani pevci in ansambli. Tudi borba za avtograme ni izostala.

Angleški pevec Tom Jones je bil prva zvezda tega festivala. V lanskem letu je kot najpopularnejši pevec v Veliki Britaniji zaslovel po vsem svetu. Njegove plošče izginjajo iz zabavnoglasbenega trga kot najnovejši prehrambni artikel.

Tom Jones in založniki si od veselja manejo roke. Dragocene ponudbe za gostovanja prihajajo vsak dan. Tako bo v letoš-

kar bi opozarjalo na enkratno letno prireditev.

Druga stvar, ki me je razočarala, so ljudje, ptujski meščani. Dobili sem občutek, da Ptujčani nimajo niti malo smisla, občutka in volje ter posluha za popestritev te njihove prireditve, za ustvaritev vzdušja, da bi prireditev bila res to, kar se od nje pričakuje.

Kaj mislijo o kurentovanju povprečni Ptujčani? Ko sem stal v množici gledalcev, sem slišal razne pripombe. Nekateri so se smejali, drugi so ogovarjali, se norčevali ali obsojali. Mislim, da bi se vsi Ptujčani morali zavestiti, da je to njihova prireditev.

Končno še nekaj o propagandi za prireditev. Plakati, kot vemo, malo zaležejo. Ali ne bi bolj učinkovalo, če bi nekaj časa pred prireditvijo postavili na mestnih vpadnicah kurentovo figuro ali vsaj eno (v nadnaravni velikosti) na grajskem hribu ter jo ponoči osvetlili?

S svojimi zgoraj izraženimi mislimi nisem hotel užaliti nobenega Ptujčana. Mogoče pa bo realizacija katere izmed njih prispevala k boljši prireditvi v prihodnjem letu. S tem namenom sem gornje misli zapisal. BCJ

TV SPORED

od 10. do 16. marca 1968

NEDELJA, 10. MARCA

9.10 Madžarski TV pregled. 9.25 Poročila. 9.30 Veseli planšarji. 10.00 Kmetijska oddaja. 10.45 Mokšedajeva matineja. 12.00 Nedeljska TV konferenca. 15.00 TV kašpot. 15.30 Odmevi z gora. 16.30 Madrid: Atletika v dvorani. 18.55 Cikeak. 19.10 Tulec. 19.40 Klatež. 20.00 TV dnevnik. 20.45 Cikeak. 20.50 Quiz. 21.50 Sportni pregled. 22.20 TV dnevnik. Drugi spored na kanalu 9: 10.45 Ne črno, ne belo. 11.30 Serijski film. 12.00 Poljudno znanstveni film. 13.30 Disneyev svet. 14.30 Humoriistična oddaja. 18.55 Serijski film. 19.45 Propagandna oddaja. 20.45 Propagandna oddaja. 22.20 Večera, danes, jutri.

PONEDELJEK, 11. MARCA

9.40 TV v šoli. 10.35 Angleščina. 11.00 Osnove splošne izobrazbe. 14.50 TV v šoli. 15.45 Ruščina. 16.10 Angleščina. 16.45 Madžarski TV pregled. 17.00 Poročila. 17.05 Mali svet. 17.30 Od zore do mraka. 18.00 TV obzorje. 18.30 Zdravstvena oddaja. 18.50 Črno in belo. 19.20 Prostor in higiena. 19.45 The montysons. 20.00 TV dnevnik. 20.30 Cikeak. 20.35 TV drama. 22.15 Po izbiri. 22.45 TV dnevnik. Drugi spored na kanalu 9: 17.30 Poljudno znanstveni film. 18.00 TV novice. 18.50 Reportaža. 19.45 Propagandna oddaja. 20.30 Propagandna oddaja. 22.45 Večera, danes, jutri.

TOREK, 12. MARCA

9.40 TV v šoli. 10.35 Angleščina. 11.00 Osnove splošne izobrazbe. 14.50 TV v šoli. 15.45 Ruščina. 16.10 Angleščina. 16.45 Madžarski TV pregled. 17.00 Poročila. 17.05 Mali svet. 17.30 Od zore do mraka. 18.00 TV obzorje. 18.30 Zdravstvena oddaja. 18.50 Črno in belo. 19.20 Prostor in higiena. 19.45 The montysons. 20.00 TV dnevnik. 20.30 Cikeak. 20.35 TV drama. 22.15 Po izbiri. 22.45 TV dnevnik. Drugi spored na kanalu 9: 17.30 Poljudno znanstveni film. 18.00 TV novice. 18.50 Reportaža. 19.45 Propagandna oddaja. 20.30 Propagandna oddaja. 22.45 Večera, danes, jutri.

SREDA, 13. MARCA

10.55 Madžarski TV pregled. 17.00 Kijuek tabori. 17.45 Kje je, kaj je. 18.00 TV obzorje. 18.20 Zdravstvena oddaja. 19.05 Baletna lepljenka. 19.45 TV spektakl. 20.00 TV dnevnik. 20.30 (Ne)znana Talija. 21.45 Obisk stare gospe. 22.30 Zadnja poročila.

Ne samo dolžnosti — tudi pravice in skrb

Mestna organizacija ZB NOV Ljutomer vključuje 138 članov, ki so se sestali na redni letni konferenci. Zbranim je poročal dosednji predsednik Maks Gošnjak. Poleg članov organizacije so prisostvovali še predstavniki ZB »Koroška vrata« Maribor, predsednik skupščine občine Ljutomer Ivo Sumak in drugi.

Na letni konferenci so analizirali dosedanje delo in realizacijo sklepov zadnje konference. Z vsoto resnostjo so obravnavali pereče probleme, ki tajejo člane in njihove družinske člane. Ugotovljeno je, da je skrb za člane ZB premajhna.

Zal se pozablja, da so borci in njih člani dali svoje najdražje za svobodo, in sedaj, ko je le-ta priborjena, kdo misli, da niso več potrebni. Kam vse to vodi, sprašujejo člani Zveze borcev. Člani ZB so ogorčeni vsled nedovoljne skrbi za njih zdravstvene razmere. Kje so meje morale

ter kakšen je odnos do borčev? Konferenca ZB v Ljutomeru ugotavlja, da so borci izključeni, se tiče zdravljenja. Zdravje imajo zelo ozke pravice in majhne možnosti, da bi la borem nudili boljše zdravstveno varstvo in pomoč. Tako d smo, da se danes organi trudi za dostavitev kapacitete okoliš in v zdravilišč, za finan uspeh. Zal pozabljamo, da za člane in njih družinske zelo malo storili. Danes zdrav ne more poslati borca na zdravljenje, ker nima za to pravi pooblastila, ker le-to mora o viti več posebnih komisij iz trov. Posamezna okrevališča zdravilišča so pod pristojno bolnic. Navadno zavzemajo veličina in zdravilišča tuji go ker so tam devize ali pa d osebe, in če ostane še kak prostor, šele potem je na član Zveze borcev.

Komunalno zdravstveni za socialno zavarovanje bi rali rezervirati večji del stes za zdravljenje kot Morda bi kazalo imeti v SR veniji le eno zdravstveno re kot center, zdravnikom ozir ZD pa dati več pooblastil. S bi odpadlo več zdravstvenih trov in tudi več stroškov. G na tak predlog bi pristojni na milijonska sredstva, kateri lahko koristneje uporabili.

AMD OREHOVA VAS Letos tekmovalje v motokrosu 6. in 7. aprila

Letošnje tekmovalje v motokrosu v Orehovi vasi bo v soboto in nedeljo, 6. in 7. aprila. V soboto, 6. aprila, bo od 8. do 10. ure trening jugoslovanskih tekmovalcev, popoldne ob 14.30 pa prva dirka za prvenstvo Jugoslavije v motokrosu. Najboljših deset tekmovalcev s tega tekmovalja bo nastopilo naslednji dan na mednarodnem tekmovalju ob 14.30, ko bodo štiri izločilne vožnje in peta — finalna.

V Orehovi vasi pričakujejo udeležbo najmanj 30 jugoslovanskih tekmovalcev poleg tekmovalcev iz Avstrije, Anglije, CSSR, Švice, Madžarske, obeh Nemčij, Danske, Švedske, Finske, Irške, Italije, Francije, Belgije in Bolgarije.

Druge oddaje na kanalu 9

18.00 Informativne oddaje. 19.45 Propagandna oddaja. 20.30 Propagandna oddaja. 20.35 V smeri kašpot. 21.35 Besede, ki spreminjajo svet. 21.50 Informativne oddaje.

CETRTKE, 14. MARCA

9.40 TV v šoli. 10.35 Nemščina. 11.00 Angleščina. 14.50 TV v šoli. 15.45 Ruščina. 16.10 Osnove splošne izobrazbe. 17.15 Vijavaj-ringararar: Fran. Levstik. 18.00 TV obzorje. 18.20 Narodna glasba. 18.45 Po sledeh napredka. 19.05 Humoriistična oddaja. 19.45 Cikeak. 20.00 TV dnevnik. 20.30 Cikeak. 20.35 Nova pot slovenskega železnarstva. 21.40 Za lahko noč. 22.00 Zadnja poročila.

Druge oddaje na kanalu 9

17.10 Poročila. 18.00 TV novice. 19.45 Propagandna oddaja. 20.30 Propagandna oddaja. 21.35 TV drama. 22.35 Informativne oddaje.

PETEK, 15. MARCA

9.40 TV v šoli. 11.00 Osnove splošne izobrazbe. 14.50 TV v šoli. 15.45 Ruščina. 16.10 Osnove splošne izobrazbe. 17.25 Poročila. 17.30 Moji prijatelji Pileka. 18.00 TV obzorje. 18.20 Mladinski koncert. 19.05 Grenoble in ml. 19.55 Cikeak. 20.00 TV dnevnik. 20.30 Cikeak. 20.35 Dva. 22.05 Zadnja poročila. 22.40 Zazreb 68.

Druge oddaje na kanalu 9

15.40 Albanski TV pregled. 17.10 Vaša križanka. 18.00 TV novice. 19.55 Propagandna oddaja. 20.30 Propagandna oddaja. 20.35 Celovečerni film. 22.05 Slager sezona — Sarajevo. 22.20 Informativne oddaje.

SOBOTA, 16. MARCA

9.40 TV v šoli. 14.50 TV v šoli. 17.35 TV kašpot. 18.00 TV obzorje. 18.20 Mladinska igra. 19.20 Sprehod skozi čas. 19.45 Cikeak. 20.00 TV dnevnik. 20.30 Cikeak. 20.35 Zdravstvena oddaja. 21.50 Propagandna oddaja. 22.10 Nadaljevanje prenosa Zagreb 68. 24.00 TV dnevnik. Druge oddaje na kanalu 9: 17.00 Disneyev svet. 18.00 TV novice. 19.45 Propagandna oddaja. 20.30 Propagandna oddaja. 24.00 Večera, danes, jutri.

Modni kotiček

Trije športni kostimi:

1. Umazano zelene barve, enake kovinske zaponke in kovski gumbi.
2. Gladko in karirasto rdečrdečo, enak širokoračni kloboč.
3. Travnato zelene barve.

Modele kreirala Darja

Ormož skozi stoletja

XVII.

Mesto v novem veku

MOSTENJE so pobirali ob prehodu čez most od blaga in ljudi; dohodki so služili za vzdrževanje in popravilo mostu, ki je na primer mestu Ptuj skozi dolga stoletja povzročal mnogo skrbi in vsakoletnih stroškov.

SEJMI so bili za gospodarski razvoj izredno pomembni, zlasti tako imenovani LETNI SEJMI, ki so trajali po teden dni ali celo več. Ormož je podelil pravico do dveh takih letnih sejmov že cesar Maksimilijan leta 1497. (Zbirna pergamentna listina o tej podelitvi je še danes ohranjena v zgodovinskem arhivu v Ptuj).

Vsi obrtniki in trgovci so uživali v času letnih sejmov posebne ugodnosti, udeleženci pa 14 dni pred sejmom in po njem posebno zaščito svojega življenja in premoženja (zemeljski mir). V času sejmov je tudi mirovalo vse zasebnopravno in nižje kazensko sodstvo.

PREBIVALSTVO MEST se je delilo na maloštevilne zastopnike PLEMSTVA IN DUHOVŠČINE. MESTANSTVO je predstavljalo stoli obrtnikov in trgovcev. Ti so bili po današnjem pojmovanju samostojni proizvajalci in posredovalci potrošnih dobrin.

MESTNI PROLETARIAT so sestavljali dinarji, kajzarji, tovarniki, hlapci in dekle. Vsi so bili sicer osebno svobodni, če so nemoteno vsaj leto dni uživali »mestni zrak« (Stadtluft macht frei), bili pa so gospodarsko odvisni od ostalih mestnih slojev.

ORMOŠKI MESTJANI

OD 16. DO 18. STOLETJA

Mesto Ormož je izoblikovalo svojo samopravo v 14. stoletju. Ome-

nili smo že, da je dobilo mestne pravice leta 1331 in s tem tudi svojo lastno upravo in sodstvo. Mesto je spadalo v skupino tako imenovanih zasebnih mest, ki so jim bili gospodarski zemljiški gospodje tistega gospostva, v katerem se je mesto nahajalo. Tako mesta imenujemo tudi patrimonialna mesta za razliko od deželno knežjih mest, katerih gospodar je bil sam deželni knez. Splošen gospodarski razcvet mesta je bil v mnogem odvisen od tega, komu je mesto pripadalo. Deželni knez je s svojo politiko zlasti podpiral svoja mesta in jim naklinal razne pravice in prednosti. Če so namreč njegova mesta dohodo uspevala, so bili tudi njegovi dohodki iz teh mest znatno večji. Deželno knežja mesta so bila na primer Maribor, Radgona, Slovenska Bistrica in Ptuj od leta 1535.

Kakor vsa mesta na Stajerskem je tudi Ormož bil mesto obrtnikov, ki so se preživljali z delom svojih rok in prodajali svoje izdelke zlasti okoličanom vsak dan v svojih delavnicah in na tedenskih ter letnih sejnih. Obenem pa so se ti meščani vsaj v neki meri bavili tudi s kmetijstvom, saj je skoraj vsak imel po eno do dve kravi in nekaj svinj, nekateri pa celo konje. Precej meščanov je tudi imelo vnograde v bližnji ali daljni okolici Ormoža. Od pridelka so dajali vinski desetino ormoškemu graščaku kot lastniku gospostva. Tako so nam tudi ohranjeni najstarejša imena v ormoških meščanov v novejši doba: Ivan, Gregor, Sparran, mesar Valentin, Ivanus Brosak, mlinar Ambrož, Lovrenc Khaventnar, Andrej Miklini, Jurko Čefeje, Mitinčar Martin.

Brand, lončar Jurij, Jurij Lanar, Benedikt, Andrej Mat, Jakl, Kele, Jurje iz Pavlovec, Stefan Granda, Jurij Brand, Jernej Padar, Leb, župan Jurjak Jurij, mesar Tomaž, sodar Jakob, Jurje Bebar, mojster Lenart-krojač, Matejko, zidar Ulrik, Krumplek, Benedikt Zadravec, ORMOSKI MESTJANI LETA 1512

Iz tega leta je ohranjen podoben popis ormoških meščanov in njihovega premoženja in nepremičnega premoženja. Ta seznam je bil napravljen v zvezi z razpisom posebnega izrednega davka za vojno proti Turkom.

Ormož je bil tedaj skromno mestec, saj je imel komaj 30 meščanov. Razen tega je k mestu še spadala mitnica, kjer so pobirali mitnino (davek) od vsega, kar so v mesto prinesli ali pripeljali na prodaj. Ormož je imel v tem času tudi še kopalnico (Badstube), ki je pripadala mestu.

V seznamu ni pri vseh meščanih naveden njihov poklic, zato tudi naslednji podatki verjetno niso popolni. V mestu so živeli v svojih meščanskih hišah in delovnih: trije krojači, en lončar, dva čevljarja, trije mesarji, dva tesarja, en mlinar, en pek in dva prodajalca soli. Sedem meščanov je imelo skupno 11 konj, povečini po dva; 20 meščanov je imelo skupno 48 krav, povprečno po dve do tri. Med 30 meščanov jih je 24 imelo tudi svinje, povprečno izraženo po tri na eno hišo.

Imena meščanov: krojač Gregor, Mateko iz Varazdina, lončar Matjaž, Anton Seydnar, čevljar Urban, čevljar Miklavž, mesar Tomaž, gospod Mikloš, Klement Puff, krojač Matej, Bara Krainerjeva, solnarica (prodajalka soli) Roza, Jurij nadzornik ribnikov, mojster Vid, tesar, Peter Manhart, Vav Mihail, vdova po Luku Dijkaku, vdova po krojaču Otomu, pek Janko, mesar Lovrenc, Tomaž iz Majšperke, Mandlovka, solnar Krištof, tesar Ivan, Gregor Sparran, mesar Valentin, Ivanus Brosak, mlinar Ambrož, Lovrenc Khaventnar, Andrej Miklini, Jurko Čefeje, Mitinčar Martin.

Iz ljutomerske zgodovine

Ljutomersko šolstvo

Učitelj je moral sam poskrbeti za splošnega moza, ki je opravljal cerkvena dela. Cerkovnik je moral predvsem skrbeti za navadno vzgojbo, po triskem sklepu 21. novembra 1668 je moral tudi vsak večer ob 8. uri zvoniti z velikim zvonom, da so pilanci vedeli, kdaj morajo iti domov. Če so koga po tej uri dobili v gostilni pri pitju ali kartanju, je bil strogo kaznovan.

Ob neurjih in drugih elementarnih nesrečah je moral učitelj paziti, da je cerkovnik pravočasno zvonil in stočo preganjale. Po enoglasnem triskem sklepu je moral cerkovnik v poletnem času spati v malem stolpu nad cerkvenimi vrati (od 11. maja 1674). Če je bil v mestu opravilo natančen, je dobil od trizana posebno nagrado, kot apr. 18. maja 1716 Anton Rak, ko so mu trizani za to rvesto službo kupili novo obleko.

V virih lahko že z 22. septembrom 1673 zasledimo prve določeno šolstvo. Ta dan so na seji magistrata določili tudi plačo za učitelja: za vsako četrtletje — za ponk čitanja 15 kr., za čitanje in pisanje 30 kr., računanje 45 kr. itd. Ob koncu 17. stoletja je dobival učitelj še kot cerkovnik iz cerkvene blagajne letno 80 goldinarjev. V prvi polovici 18. stoletja je imel učitelj v Ljutomeru 36 gl. 36 kr. stalne letne plače, od kapele v Dolnem gradu (Podgradju) je dobival 1 gl. 15 kr. in 16,25 vagonov ajde, od vsakega kmeta v vasi pa po eno klobasko ali 3 kr., nekaj predvaja ali 3 kr., 1 komad sira ali 3 kr. ter nekaj proste zbirnice za šolstvo.

Nekateri učitelji so tudi prodajali vino, vendar je magistrat dne 22. oktobra 1728 to opravilo učitelju Antonu Ročkerju strogo prepovedal. Ob koncu 17. stoletja si je graščak kot vogljiški gospod prijavil potrditev

sprejetega učitelja in ni dolgo trajalo, da je kot patron cerkve imenoval takratne cerkvene služabnike. Ni dolgo trajalo, da so mu trizani ob času gradnje nove šole hoteli nagajati, vendar so se končno šli posledic »grajsko jez«.

S svojo reformacijo šolstva je cesarica Marija Terezija dne 6. decembra 1774 ustanovila šole po mestih in deželi ter je postala tudi šola v Ljutomeru, ki je bila do tega časa le bolj zasebna, javna, in učitelju je bilo ukazano, da mora na kakšni glavni šoli opraviti skušnjo oziroma prakso, da bo lahko postal pravi učitelj.

V času cesarja Jožeta II. (1790—1798) je šola šolska reforma še znatnejši korak naprej. Ta je leta 1784 ukazal, da se mora povsod, kjer je v krogu pol ure hoda 90 do 100 otrok, ustanoviti ljudska šola. V tem času je dobil Ljutomer novo šolsko poslopje, ki je bilo zgrajeno leta 1776 najbrj tam, kjer je stala prejšnja šola. Nova šola je bila prilična hiša na severozahodni strani od cerkve in je imela eno šolsko sobo in stanovanje s kuhinjo ter kletjo za učitelja. Šolska soba je bila 3,65 m dolga, 5,09 m široka in 2,83 m visoka. Leta 1805 je bila potrebna večja popravila. Popravili so jo leta 1815 ter zraven nje zgradili kralj in svinski hlev. Ker je stasoma število učencev vedno bolj naraščalo, je bilo potrebno razmisлити o novi razkirični šoli. V zimskem času je obiskovalo šolo 50 otrok, v poletnem pa mnogo manj, vendar nekaj čez 30.

Leta 1809 so bili v ljutomersko šolo vpisani naslednji kraji: Ljutomer 105 hiš, Babinci 31 hiš, Nordinci 29 hiš, Kmetičak 29 hiš in Podgradje 21 hiš. Šola je takrat obiskovalo 52 dečkov in 26 deklet. Leta 1811 je bilo 62 učencev, leta 1812 pa je bilo samo 52 učencev vpisanih.

Nova šola v Ljutomeru

Z novim šolskim zakonom 25. 8. 1808 in 14. maja 1809 je prišel v šolski zakon ob veljavo tvoj, ki je nastopil napram državi in cerkvi novo razmerje. Tudi za Ljutomersko šolo se je pričelo novo obdobje. Odloku c. kr. učnega ministrstva bila 12. julija 1809 št. 6299 Ljutomerska poslavna in štirirazredna (8. tih po prvem slovenskem tabornu

Razgovor z Mirkom Kristlom iz Lenarta

„Moj očka ima konjička dva...“

Reja jahalnih športnih konj in kasačev je v Lenartu dolgotrajna tradicija, ki ob vsakoletnih konjskih dirkah privabi na lenartski hipodrom številne privržence tega športa. Da bi nekaj več zvedeli o tej lenartski športni panogi, smo zaprosili za razgovor aktivnega tekmovalca, rejca in večkratnega zmagovalca ter nosilca lovorovih vencev na tekmovalnih Mirku Kristla.

Kot sem slišal, se zraven zaposlitve že od malih nog ukvarjate z vzrejo športnih konj in tudi tekmuje. Povejte kaj o zgodovini lenartskega konjeniškega kluba?

Samostojen konjeniški klub smo imeli v Lenartu vse do leta 1956. Da je tokrat klub prenehal delovati in smo postali športna sekcija konjeniškega kluba Maribor, je vzrok predvsem v odhodu takratnega predsednika veterinarja dr. Zavernika in majhnega števila aktivnih članov. Se predmet smo leta 1954 z lastnimi sredstvi zgradili hipodrom. Vse do danes smo dosegli na tekmovalnih nekaj vidnih uspehov. Predvsem so bili zmagovalci konji iz znane kobilarne Turnišče pri Ptuj.

Kot aktivni tekmovalci in ljubitelji konjeniškega športa, imate glede prodaje turniške kobilarne gotovo svoje poglede. Nam poveste kaj o tem?

O tem zelo nerad govorim. Vsakokrat, ko me kdo vpraša o tem, se tudi jaz vedno znova vprašujem in zgrozim nad to kupčijo, ki ni bila ekonomska nujnost, temveč rezultat mačehovskega odnosa do konjeniškega športa. Marsikateri, ki je posredno ali neposredno sodeloval pri tej »mešetariji«, pravzaprav niti ni vedel, kaj smo izgubili s prodajo kobilarne v Turnišču. Tu so bila v hlevih »zlata grisa«, ki so bila sposobna zmagovali in dati tudi zmagovalno potomstvo. Ko smo vzgajili kakšnega dobrega konja, ki je zmagoval, je ta kaj hitro našel novega gospodarja v inozemstvu in mu v zelo kratkem času povrnil kupno ceno. Ker iz malega raste veliko, smo nazadnje prodali kar celo kobilarno.

Tako ste se sedaj v konjeniškem klubu v Mariboru?

Od letos dalje smo člani republiškega konjeniškega društva Slovenije, ki ima svoj sedež v Ljutomeru. Z ustanovitvijo tega društva je bila nekako zamašena vrzel med rejci in zastopniki zavodov za plemensko vzrejo. Športni klubi se razen Ljutomerskega, ki vzdržuje tudi dva do tri čistopasemske plemenske, ne bavijo z vzrejo športnih konj. Društvo ima glavno nalogo povezovati vse rejce zaradi dobre čistopasemske vzreje in organizacije tekmovalj. Povsod, kjer so vzrejna področja, ima društvo svoje podružnice. Pri nas v Lenartu smo imeli ustanovni občni zbor podružnice 28. januarja letos.

Koliko članov šteje vaša podružnica in koliko športnih konj imate?

V našo podružnico je včlanjenih 42 članov, ki so povsemni rejci, lastniki plemenskih konj, to je kasačev in delovnih konj, ki imajo svoj rodovnik. V reji imamo tri plemenske žrebce republiškega veterinarskega zavoda. Prav tako ima Agrokombinat KZ Lenart v reji osem dveletnih plemenskih žrebcev, ki bodo, ko bodo dopolnili tri leta, poslani na plemenske postaje.

Kam jih boste dali? Bodo ostali v vaši podružnici?

Ne, zaradi osvežitve krvi jih bomo poslali v sosednje podružnice. Za plemenitev na našem območju pa bomo imeli plemenske iz njihovega terena. Na tak način se izognemo sorodstvenemu križanju.

Kaj pa mladina, se zanima za ta šport?

Na žalost imamo med mladimi bolj malo interesentov oziroma privržencev tega športa. To je sicer do neke mere tudi razumljivo. Če hočeš trenirati in tekmovali, moraš kmoti na razpolago tudi dobrega konja, ki pa, kot vemo, precej več stane kot fišček Kasača se splašča vzdrževati samo, če opravlja primerna lažja dela, da si konj

Občina Lenart

Seminar za vodstva mladinskih aktivov

Občinski komite ZMS Lenart priredi v soboto, 9. marca, in v nedeljo, 10. marca, v zgradbi skupščine občine Lenart seminar za vodstva mladinskih aktivov. Seminarja bi se naj udeležili vsi predsedniki in sekretarji vaških mladinskih aktivov, vsi člani komiteja in vodstva šolskih mladinskih aktivov. Na seminarju bodo obravnavali različne teme, ki so pomembne za organizacijsko in ideološko politično delo z mladino.

J. S.

zaslužil vsaj vzdrževanje in oskrbo. Če bi človek računal samo na denar za osvojen prva mesta (ki so žal redka), bi marsikateri konj moral kaj hitro k »šintarju«, rejec pa bi obesil ves svoj športni duh na klin.

Koliko konj gojite?

Kot sem že omenil, je to precej drag šport. Vse do lanskega leta sva skupaj z znanim tekmovalcem (tudi bivšim balkanskim prvakom v rokoborbi) Pirherjem gojila skupaj pet konj. Trenutno imava samo še vsakega enega. Pirher goji v svojem hlevu tudi mojega konja oziroma kobilu Dinolo, ki izhaja iz že omenjene turniške reje. Trenutno ima brega. Pripuščena je bila v Pančevu k imponirani ameriški žrebci, ki izhaja iz prav tako potomec bivše turniške kobilarne, vendar nista v sorodstvu.

Ste z Dinolo že dosegli kakšno zmago?

Z Dinolo sem si priboril že nekaj pomembnih zmag. Trenutno ima v Jugoslaviji v kasu na 1 km drugi najboljši čas, ki znaša 1,24,2 (1 minuta, 24 sekund in 2 desetinki sekunde). Prav tako sem dosegel z Dinolo svoj največji osební uspeh, in sicer leta 1965 v Ljutomeru na dirkah v počastitev 90-letnice kluba. Takrat sem v mednarodni konkurenci zasedel prvo mesto.

Leta 1966 sem v Subotici prav tako z Dinolo vse do 100 metrov

pred ciljem vodil jugoslovanski derbi. Toda zaradi nepravilnosti ostalih tekmovalcev in zaradi pristranosti sodnikov sem zasedel takrat namesto prvega šele tretje mesto. Sicer pa veste, kako je. Vsak športnik doživi v svoji karieri kakšno bridko razočaranje, ko se kdo drugi okiti z lovoriko, ki je pravzaprav tvoja. Zelo lahko in športno prenesem pravični poraz in športno zmago svojega sotekmovca, težje pa je prenesti poraz, ki v bistvu ni poraz, temveč goljufija.

Kaj je potrebno, da je človek lahko dober rejec in tekmovalce obnem?

Kot vsak šport ima še posebej vzreja športnih konj in nastopanje na tekmovalnih svojih posebnosti in specifičnosti, ki jih drugi športi nimajo. Zakaj? Konj je živo bitje, ki ga moraš vzgajati z ljubeznijo kot otroka, če želiš, da te bo ubogal in ti prinesel športni uspeh. Nega in oskrba konja mnogo staneta, toda bistvena je dobra volja in ljubezen do živali. Tudi tu velja pregovor, da lepa beseda po mesto najde, da je uspeh športnega — tekmovalnega konja odvisen tudi od tega, kako ga boš pričel vzgajati vse od prvega dne, ko se z negotovimi koraki opleta okrog svoje matere, pa vse do takrat, ko mu snameš z vratu poslednji lovorjev venec.

J. S.

Jugoslovani v svetu

V zadnjih nekaj letih se je nekaj povečalo število zahtev za izselitev iz države. Kot je več tujcev, ki bi želeli živeti pri nas, tako je od začetka leta 1964 do konca leta 1966 dobilo okrog 17.000 naših državljanov dovoljenje za izselitev. Sočasno je dobilo tisoče Jugoslovancev, ki so odšli v vojnih in povojnih letih, dovoljenje za stalno bivanje v tujini. Čeprav se naši ljudje torej bolj izseljujejo kot prej, je mogoče reči, da je število 17.000 relativno malo, posebej glede na to, da je zajelo Evropo veliko preseljevanje.

NAJVEČ ZAHTEV IZ HRVATSKE IN MAKEDONIJE

Največ izselencev je s tistih področij, s katerih je največji del od onih dveh milijonov Jugoslovancev, kolikor je naših rojakov po nekaterih cenitvah v svetu. To so predvsem južni deli Makedonije, otoki srednje Dalmacije, mesta jadranske obale ter Kordun in Lika.

Zahteve za izselitev predlagajo predvsem interesi iz ekonomskih razlogov, potem zaradi družinskih razlogov, zaradi sklepanja zakonske zveze, tu in tam zaradi uživanja podedovane imetje. Jugoslovani se največ izseljujejo v Avstralijo, Novo Zelandijo, Kanado in druge dežele obeh ameriških kontinentov.

Nekaj naših državljanov je odšlo v inozemstvo začasno zaradi zaposlitve, sedaj za zahtevajo odobritev za stalno bivanje. Ti so si pridobili nepremičnine ali so odprli lastne delavnice. Tako so primeri v Franciji in v Zahodni Nemčiji, kjer zahtevajo naši ljudje podaljšanje potnih listov in vizumov za

daljši čas. To zahtevajo tudi delavci, ki odhajajo v prekmorske dežele, kar se ocenjuje kot upravičeno, ker ostajajo tam navadno več kot dve leti, za kolikor se navadno odobri začasno bivanje, največkrat pa se nahajajo daleč od naših predstavništva.

REVIZIJA PREDPISOV?

Sedaj predlagajo, da bi izdajali delavcem, ki odhajajo na delo v prekmorske dežele, potne dokumente za stalno bivanje oziroma kakor sami želijo. Stalno bivanje bi odobrili našim državljanom, ki delajo v zahodnoevropskih deželah samo v primeru, če so si tam ustvarili družino ali če so si pridobili nepremičnine, od katerih se lahko vzdržujejo.

Ob reševanju zahtev za odobritev izselitve kriteriji niso bili povsod enaki ter mislijo, da bi bilo potrebno predpise deloma revidirati ali precizirati. V vsakem primeru pričakujejo, da bo izselitev odobrena zaradi življenjske potrebe članov — možu, ženi, otrokom in staršem, če bodo pogoji za njihovo življenje v inozemstvu boljše. Sklepanje zakonske zveze bi tudi bil razlog za izselitev.

Če bodo ti predlogi sprejeti, bodo poostreni pogoji za izselitev iz ekonomskih razlogov. Izselitev iz teh razlogov bi bila odobrena samo tistim posameznikom in družinam z manjšim številom članov, ki bodo imeli zagotovljene življenjske pogoje v inozemstvu. Vsem ostalim osebam, ki zahtevajo izselitev iz ekonomskih razlogov, bi odobrili samo začasno bivanje v inozemstvu.

SV

Rerervirano

za prleškega Lujzeka

Da bi po malo vida, kak kaj živijo lidje, ki mojega špraha ne razmijo, sen ša malo pogledat v Lublano. Kak sen dol s čuga stopa, sen žačaja bizati keko so me čunte nesle. Kdo več nisen moga nikan, sen si vseja na en štor, ki je bija od utičov ves ponesnaženi. Te pa sen le vida, ka sen se mlo-dih lidi straša. Meli so takše gri-ve, tak kak pavijani, ki ne po-znaajo niti britve niti glavnika. Ša sen v DAJ-DAM na kofe in pra-žena jetra. Vse toto veno, pa je bilo tak postono, da van bojše več ne gučin, vači bon lublanske oštarjoše preveč obruka.

ŠTO ZLOTI BIR JE ŠA K VRAGI

Od te, kdo sen priša iz Češke, ki sen proba plzenski bir, sen tudi našega, či glih je malo slab-ši od vseh alkoholnih venegov, najrajši pija. Ovi den pa sen bija na seji občinske skupšine v Ptuj, glih te, kdo so se pogojali, kak bi pivo področili. Najpred so od-borniki sprevenegali, ka se biri nebi v štacunih cena narosla. Bija sen dobre vole, saj znote, da si mi, ki smo na penezih že itak be-žečni nemremo privoščiti pijače v hotelih.

Po južini so začeli po gučati ka tak napre nemre iti. Lidje so po (še drugič) dvignili roke. Kdo so jih prečeli, so vidli, da so se od-borniki odločili za podražitev bi-ra. Tak — od zaj napre ga več nen moga jaz in marsikteri piti.

SO SE SKOZ V SVOJI

Po dugih matnjah se je gazda bistriške šole le premisla in da dol direktorsko funkcijo. Vičteli so se v šoli skož štukali. Tudi zaj se po voglih v Bistrici čuje, da se še zaj niso umirili.

Bija sen tudi na zodnji seji občinske skupšine v Bistrici. Štibile in dvorano so na novo preforbali. Bojin se pa, da je nedo muhe po-nesnažili. V pauzi med sejo so mogli cilo milhe iz oken nagajati: cili cajt so v jih brečale, tak kak či bi jih vragovce z lanci rezali. Kumaj so čakale, kakšen zmah mu nova stena.

KAK SO SE NEGDA (GNES DEN?) ŽENILI PRI VEJKI NEDLI

Pri Vejkovi Nedli, sta bilo nekda Micika pa Franček, pojeb pa dik-lina. Mela sta se strašno rada; samo Miciki so bronili Frančeka, ker je pač bija bol siromaki — Micika pa je bila kmečka kčer. No, na vse zodoji, si je mogla Mi-cika uzeti sosidovega Toneka, ki je bija kmečki, samo eno kolo mu je v možgonih fatilo. Gdo sta se oženila, še prvo večer nije htele Micika prijen spati, niti ga nije htele kušniti. In tak je bilo skoro tri leta. Spoh mu je gučala, gdo bi rad ša k njej spot, da je be-žečna.

Eno vütro se Tonek lepo obleče, te pa juj reče: »Micika, jaz ti gren v Ormož po vroštvo, da buš enkrat zdrava.« V Ormoži pa je bija en stori doktor. Tunek mu vse pove kak se mu godi pulek Micike, prosí ga naj mu do nekio vroštvo za jo. Doktor pa je vida koga mu pred soboj; pa mu reče — dobro se drži. Zidigne ruku pa pripela tri klavavuške, k levoji vühi dve, pa k provoj eno. Te pa mu reče: »Tu je najboljšo vroštvo za tvojo ženo.« Tonek se mu lepo zahooli, še račün nije treba plo-čati, pa se odprovi domu.

Pri Miciki pa je goreda stora lübezen; gdo Toneka ni blu doma, ju je Franček stiskova na srce. Gdo pa je Tonek priša domu od doktora, je najša Miciko v štampeti ležati, pa jovkati, tak je bila bežečna. Reče juj: »Micika glovu zidigni, vroštvo sm ti prnesa, pa

hitro, kaj se nede razhlođilo.« Ona zidigne glavu, un pa joj pripela dve kuhi; a tretje že ni vtegnla, ker je skočila iz štampe zdrava. Od totega dneva napre sta se ra-da mela.

Enkrat se je ša Tonek v Ormož doktori zahoolit za vroštvo; pe pa mu je reka: »Gospod doktor, pogudili ste z vroštvo.« Te pa je zidigna ruku, pa pripela eno doktori: »Tota je bila preveč, zato sn jo nazaj von prnesa.«

Toto štorijo mi je posla Miha-lek od Vejké Nedlí, ki mu je po-veda jegov pokojni dedek. To mi je posla zavolo toga, da se nebi boja vejkonedskih diklin, ki gnes din več nesu takše; gnes če se nemata rada, ali se navulita eden drugiega, se lučita, te pa si iščeta vsaki drugo lübezen.

Mihalek mi je tudi napisa, da so fašenka pri Vejki Nedli dobro zakopali, maškorfaj je bilo dosta, do bitja ni prišlo, krčmori so na-redili kšeft, proženki su meli eni venci, eni nš, pojeli pa so vse, šmarce se je spilo dosta, šuljov tudi nekaj raztrgalo na plesi, pa moguče kaj huckaja naredilo.

Drogi Mihalek; opet si me raz-veselja s pismom. Zaj ven kakše dikline moti pri Vejki Nedli. Ci-prav je kera vün od vrago, se niti ene ne bojin. Pa se še mi kaj oglo-si.

LUJZEK TUDI TI SKOČES VÜN SKOBAČE

Saj mi vena nebož zamera, mi piše zvesta brokka iz Dornave, če sn se ti zglasila iz tote lübe Dornave, ki je več tak večka, da že niti človek ne ve, ke je meja. Je kuča pri kuči, pa še sploh lükje koplejo — ne vin či samo glejajo kaj je za notri en vrag. Momo pa tudi dve krčmi — na vsoken kuncí eno. Tam več, lübi Lujzek, doj devojke svoje križe no težove; ker mojo penzijo — te pa več tak klo-tijo po svojih babah in za vse se pač zanimajo, koka je kera, pa kak kera svojega napuja, pa kak mu neče jesti dati pa poleg jeke spati, pa še toti vragovce vidijo — kakšne mo kera ciceke... več, jaz ti Lujzek nemren vsega opi-sati. Včasih je gdo reka, ja babe so toke, da to vse oküp sprojijo, pa se meni zdi, da so še dedí slab-ši — potli pa z oštarije domu ne ve, tak se nažere in napije, da je vse pohconí — šinfa pa vrag bi.

Sn v taki kobači, ki vün silin; saj mi naš doštorkot zapovevle tisto narodno: »Oj Katrcia — vjela si se.« Po tvojen pisanji sen tudi gor prišla, da si tudi ti v toki kobači; samo ti vena že malo vün skočiš, kaj boš na to reka? Malo sn preveč radovedna — kaj? Boš si misla, vražja baba, kaj te bri-ga!

ENI LIDJE JOMRAJO, PA MOJO PENEZE

Zaj pa dale. Tak mi gre na živ-ce, gdo lidje rečejo, nemamo pe-nez. Kaj vrago jih nemajo, či pa si lahko vso mašinerijo kipüvle-vo. Toko, da se po strehi napela, pa ovo kak se že reče, ke se no-tri v kuhji dela led, pa še nekš vrag je, ki se brez dro küri. Zaj pa še za eno ne ven — reče se ji spalni stroj, ali kak ven samo to, da je ena provla, da je osrone eote notri vrgla, pa so snožne vün prišle; küpte si je rekla, nede van zoh. Ja... to je vse lepo, samo provega stroja pa še nobeden nije zmisla. Jaz pa bi rada naročila toki stroj, da de namesto nos poleti proh požira. Na možgonih smo že itak betečni, ke še nebi na plükih Droga zvesta brokka iz Dorna-ve! Tvoj brif me je precig razve-selja. Za gnes sen ga samo pol obajva. Drugoč pa kaj več. Moga pa ti bon že gnes povedati, da sen za ene že stori krulavi ded, za druge žerblasti, za ene plantavi, za druge po plešasti, čoravi, siri, zrbončeni, za ene po mlodi ledi-čen, rastovleni, ki more vsakš mesec za deco šitbro plačevati... Zdaj pa sama govini, kakš sen. Či pa češ zagoščen odgovor, pa napiši PRLEŠKI LUJZEK (privatno), Uredništvo TEDNIKA, Ptuj. Za premoj diši, rad bi zna, keko kri-žov boš mi na pikel primozala. Najbojša mašina, ki požira proh pa je še gnes den voda. Oglosi se še kaj.

LIDJE SO ZAMEJALI ČLO-VEŠKE VROČE ZA KROVJE

Ovi din so se mi pritoževali lot-merški doktori, ka jin lidje krave gunijo post okrog lotmerškega »zdravstvenega doma«. Nije še dugo od tega, ka je eden gna kra-vo od bika. Jegova žena pa je bila pri doktori. Steja je iti glejat, či je že prišla na vroški pregled. Krava pa še je bila od bika vsa divja. Te pa jo je priveza za lik-terno pred zdravstvenim do-mom, glih pred šefovo ordinacijo. Krava pa se je še osrola, začelo pa je smrdeti, tak ka so zdrav-stveni delavci pribežali glejat, či je keri gnojčico pred jhovo kübo polija. Zglejalo je, kak či bi bili pri veterinaru.

Za gnes naj van bo zaostli. Gleja bon, da bon meja skož takš plac v Tedniki, in to samo te, či bon dobiva od vos pisma. Pa ne zamerte. Pište mi na naslov: Uredništvo TEDNIKA, Ptuj, Lacko-va 2 (za Lujzeka).

Samo vaš Lujzek

HOROSKOP

VODNAR
od 21. januarja
do 19. februarja

Ona: Tudi on še ima kompleks, čeprav ti o njh še ni govoril. Skupno počitka pot za reševanje problema, ki se pojavljajo pred va-jinimi očmi. Presenečena boš, če-prav te trenutno darilo ne bo raz-veselilo.

On: Iz denarne zadrege ti bo po-magala starejša oseba, ki ni s teboj v sorodstvenih odnosih. Ne nado-ljuj s hazardnimi igrami, ker bodo lahko usodne za nadaljnje materi-alno stanje.

RIBI
od 20. februarja
do 21. marea

Ona: Če si še praznovala rojstni dan, ti bo ostal v dolgem prijetnem spominu; če pa ga še pričakuješ, se že zdaj pripravi nanj. Loterija: 31.

On: Dobro je, če kupuješ stvari na obroke, vendar ne preveč, ker imaš v žepu dovolj denarja. Tudi denarja preveč ne posojaj. Čeprav si v teh strokah mojster. Glej, da ljubezen ne bo preračunana gesta.

OVEN
od 22. marca
do 20. aprila

Ona: Kot zvezde v tvojem ozvezd-ju niso preveč svetle, si imela ne-kaj temnih trenutkov v preteklem tednu. Korektura ponosa, maščeval-nosti in ljubosumnosti je včasih nujno potrebna, ker ti v jezi več-krat kaj uide, kar kasneje obža-luješ.

On: Mučijo te še kompleks iz preteklih let. Odpravlj jih boš le skupno z ljubljeno osebo, ker bo drugačna rešitev kvarno vplivala na tvoje nadaljnje življenje in po-čutje.

BIK
od 21. aprila
do 21. maja

Ona: Če si še nisl izbrala polkica, pametno premišljaj in izbiraj. Če pa si si ga že izbrala, ga ne oprav-ljaj strastno. Začetek dela je pri-tebno zvažen.

On: Preveč suhoparen, ker se bodo bod preveč suhoparen, ker se bodo ljudje naveličali tvojih muh. Se-danje ljubezni ne imej za nepo-membno.

DVOJČKA
od 22. maja
do 21. junija

Ona: Čeprav si prej okrogla kot trstasa, se preveč ne razburjaj, ker že prijetne jamice na licih izdajajo tvojo lepoto. Pismo dobiš kmalu.

On: Na delo v zatijaju se še nisl navadil; vendar potrpi, ker bo ne-kaj pomembna odločitev ugodno vplivala na nadaljnje službene od-nose. Z denarno potrošnjo imej več potrpljenja. Izpolnjuj objube.

RAK
od 22. junija
do 23. julija

Ona: Delovno sposobnost od časa do časa uporabljaš, če hočeš pri-dobiti napredoval. Zaradi občut-ljivosti plüje ne kadí in ne pije.

On: Preveč se ne huduj, kaj si takrat nemosen, čeprav ohlajen po-zabiš na vzrok jeze in se ne bri-gaš dosti za druge ljudi. Pogosta nag-njenost k izgubi zavesti bo izginila samo, če se boš več gibal. Loterija: 35.

LEV
od 24. julija
do 23. avgusta

Ona: Rdeči nageljni so cvetlice, ki so ti najbolj pri srcu, zato boš danes zelo srečna, tudi timljan te ne bo razočaral. Ne prenašli se v končnih ljubezenskih ocenah.

On: Spremeniti boš moral očno naravo, drugače ne boš zbudil za-nimanja pri soljudeh. Saj si duho-vit in prijetno gostobeseden. Kot ti včasih besede kar vrejo iz ust kot slap. Pismo te bo razveselilo.

DEVICA
od 24. avgusta
do 23. septembra

Ona: Manj se prepričaj s prija-telji, čeprav si lepega pogleda in lepih oči. Prepusti denarno gospo-darstvo zakonskemu drugu, druga-če bo zlom.

On: Ne jezi se, če se moraš dva-krat na dan briti in če imaš tršat čelna. Kmalu te čaka novo lju-bezensko doživljene, ki bo kra-tkotrajno in površno. Dobre živce boš še ohranila.

On: Čeprav je tvoje najljubše ukvarjanje s samim seboj, se boš moral od te slabosti posloviti, ker boš postal še bolj pozabljiv in na-gle jeze. V ljubezni — v nevarnosti sta ugled in dobro ime.

TEHTNICA
od 24. septembra
do 23. oktobra

Ona: S svojim ostrim jezikom si že marsikoga opelila; zato bodi zmerna. Kmalu te čaka novo lju-bezensko doživljene, ki pa bo kra-tkotrajno in površno. Dobre živce boš še ohranila.

On: Čeprav je tvoje najljubše ukvarjanje s samim seboj, se boš moral od te slabosti posloviti, ker boš postal še bolj pozabljiv in na-gle jeze. V ljubezni — v nevarnosti sta ugled in dobro ime.

SKORPIJON
od 24. oktobra
do 22. novembra

Ona: Čeprav ne rada širokouštiš, si v bistvu bojazljiva in odjudna. Pri delu upoštevaš svoje zmožnosti in izkušnje. Če še nisl poročena, dobro izbiraj, ker je lahko zakon za precej tvegan.

On: Dolgo spanje, hrano s izbra-nimi jedili, ljubezen od alkohola in zabave v ženski družbi boš mo-ral korigirati, ker bo blagajna kop-nela.

STRELEC
od 23. novembra
do 22. decembra

Ona: Čeprav si na videz mirna oseba, pa so te v preteklosti pre-tresali najrazličnejši problemi in težave. Sprememba sraka ti bo ko-ristila.

On: Tudi službo opravljaš kot zvesto, kot si zvest v zakonu, zato pa preveč ne kompliciraj, ker se bo pogosta nespečnost nadaljevala. Ne tarnaj, če si ženska privošči ne-koliko več komforta.

KOZOROG
od 23. decembra
do 20. januarja

Ona: Čeprav si obdarovana s pre-tinjeno inteligenco, ne bodi preveč ošabna, ker nisi homo universalis. Zvela boš udobno ob pravilnem delu.

On: Ne bodi preveč omissljiv in brezbrilen, ker so vse te lastnosti v nasprotju s tvojim čvrstim tele-som. Ne oznanjaj preveč svoje lju-bezni, ker slačnostne izjave niso preveč posrečene.

ŽIVINOREJCI!

UPORABA KRMIL TOVARNE »POSAVKA«, BRČKO, PRIMERNIH ZA TELETA, SVINJE IN PISCANCE, VAM ZAGOTAVLJA USPEH IN HITER NA-PREDEK.

KRMNE MEŠANICE »POSAVKA« SO NAJ-KVALITETNEJŠE IN NAJCENEJŠE.

PREHRAMBENI KOMBINAT TVORNIKA STOČNE HRANE »POSAVKA«, BRČKO

